

368.4

3 - 19

Կ. ՅԱԿՈՎԼԵՎ

**ՍՈՑԱԿԱԶՈՎԱԳՐԱԿԱՆ
ԱՍԴԱՐԻՋՈՒՄ ՍԻՄՈՒԼԻԱՑԻԱՅԻ
ԴԵՄ ՊԱՅՔԱՐԵԼՈՒ ԱՆՀՐԱԺԵԾ-
ՏՈՒԹՅՈՒՆԸ ՅԵՎ ՄԻՋՈՑՆԵՐԸ**

Փոխադրեց Հ. ԲԱԼԱՍԱՆՅԱՆ

**ՀՐԱՏԱՐԱԿՈՒԹՅՈՒՆ
ՀԱՄԽԻ ՅԵՎ ՀԱՆՐԱՊԵՏԱԿԱՆ ՍՈՑԱԿԱՆԶԱՐԿՂԻ
ՅԵՐԵՎԱՆ — 1928**

2802-10

368.4

3-19

uv

Կ. ՅԱԿՈՎԼԵՎ

1003
14066

**ՍՈՑԱԴԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ
ԱՍԴԱՐԻՋՈՒՄ ՄԻՄՈՒԼԻԱՑԻԱՅԻ
ԴԵՄ ՊԱՅՔԱՐԵԼՈՒ ԱՆՀՐԱԺԵԾ-
ՏՈՒԹՅՈՒՆԸ ՅԵՎ ՄԻՋՈՑՆԵՐԸ**

Փոխադրեց Հ. ԲԱԼԹՄԱՆՅԱՆ

ՀՐԱՏԱՐԱԿՈՒԹՅՈՒՆ
ՀԱՄԻՒ ՅԵՎ ՀԱՆՐԱՊԵՏԱԿԱՆ ՍՈՑԱԿԳԱՆՁՍՐԿՆԻ
ՅԵՐԵՎԱՆ—1928

09 JUL 2013

44/27

ՏՊԱՐԱՆ ՀԵՐՄԵՍ
ՀՐԱՏԱՐԱԿԶՈՒԹՅԱՆ,
ՄԱՐՔՍԻ ՓՈՂ. № 29
ԳՐԱՌԵՊ. 403բ
ՏԻՐԱԺ 1000.

Հ Ա Ռ Ա Ջ Ա Բ Ա Ն

Վերջին ժամանակներս շատ և խոսվում «հիվանդությունների և անաշխատունակություն» սխմուլիացիայի մասին:

Գործնական կյանքում շատ դանձարկոցներում պատահում են դեպքեր, յերբ անգիտակից ապահովագրվածներն աշխատանքից խուսափելու համար կամ հիվանդ են ձևացնում, կամ չափազանցում են հիվանդությունը և այդպիսով իրենց աշխատավարձն ստանում ապահովագրական դանձարկոցի:

Այս հարցը ծեծվում և վոչ միայն Մոսկվայի մամուլի եջերում, այլև բոլոր շրջանների: Բացի զրանից սխմուլիացիայի հարցը հարվածային հարց դառնալով ապահովագրական գործում, համարյա միշտ զրվում և Ապահովագրական Խորհրդակցություններում:

Ներկա զրքույկում արտացոլվում և այն նյութը, վոր ավել և ժամանակակից պարբերական մամուլը սխմուլիացիայի վտանգավորությունն և նրա դեմ կովելու միջոցների մասին: Առանձնապես հետաքրքիր հաղորդագրություններ են բերում շրջանների լրագրերը:

Գրքույկի բովանդակությունը բաժանվում և յերեք մասի.—

Առաջին մասում ցույց են արված այն աղբյուր—

ները, վերականգնող Մալահովազրական Գանձարկղները՝ վերցնում են իրենց զբաղման միջոցները մեկ մոտե արտասահմանում. ինչի՞ վրա յեն զործադրում այդ միջոցները և ինչպիսի՞ պահեստ ունեն նրանք. նաև այն պատճառները, վերոնց հետևանքով ապահովագրությանը խնայողարար պիտի վերաբերվեն դեպի Ապահովագրական Գանձարկղների միջոցները:

Յերկրորդ մասում պարզվում է սիմուլիացիայի մասին հասկացողությունը: Այստեղ բերված են գոյություն չունեցող հիվանդությունների բաղմապիսի կեղծություններ և ցույց են տրված մի շարք սրինակներ գործնական կյանքից:

Վերջապես յերրորդ մասում բերված են սիմուլիացիայի, վերպես հասարակական չարիքի դեմ կռիվում մի շարք միջոցներ:

19 ոգոստոսի 1925 թ.

1. ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԳԱՆՁԱՐԿՂՆԵՐԻ ՄԻՋՈՅՆԵՐԸ

Սոցիալական Ապահովագրության միջոցները կազմվում են վարձու աշխատանքով ոգավող ինչպես պետական նույնպես և մասնավոր հիմնարկությունների, ձեռնարկությունների և տնտեսությունների վճարումներից:

Բանվոր-ծառայողները միանգամայն ազատ են ամեն տեսակ սոցիալական ապահովագրության վճարումից:

Ձեռնարկություններն իրենց բոլոր բանվոր-ծառայողների աշխատավարձի վերոջ տոկոսը մուծում են ապահովագրության համար: Վորքան վնասակար է բանվորի առողջության համար արտադրությունը և վորքան վտանգավոր է այնտեղի աշխատանքը, այնքան ավելի պիտի լինեն ձեռնարկության վճարումները:

Վճարումների չափը վորոշելու համար գոյություն ունի առանձին տոկոսների տախտակ ամեն մի տեսակ աշխատավարձից: Ինչպես որինակ քիչ վտանգավոր ձեռնարկությունները,

վորտեղ աշխատանքի պայմաններն ավելի բարե-
հաջող են, ժամանակավոր աշխատունակության
համար մուծում են $6^0/0$, հաշմանդամության 3
և $1/2^0/0$, գործազրկության $2^0/0$ և բժշկական ոգ-
նության համար $4^{1/2^0/0}$ —ընդամենը $16^0/0$, իսկ
ըստ արտադրության ամենից փաստեղար ու վը-
տանգավոր ձեռնարկությունները.— որինակ թու-
նավոր նյութերի, վառողի հանքերի աշխատան-
քի և այլն, նույն ապահովագրական տեսակներին
համար մուծում են $8^0/0$, $5^{1/2^0/0}$, $2^0/0$ և $6^{1/2^0/0}$
ընդամենը $22^0/0$:

Այն բոլոր զրամական միջոցները, վորոնք
ստացվում են ապահովագրվածների ապահովա-
գրության համար կոչվում են սոցիալական ա-
պահովագրության ֆոնդեր: Բացի ապահովագրա-
կան վճարներից այստեղ մտնում են նաև տույժ
(սկեսյա) և տուգանքներ իրենց ժամանակին
չվճարելու համար:

Յեթե մենք վերցնենք արեմոյան պետու-
թյունների ապահովագրությունը, պիտի խոստ-
վանվենք, վոր սոցիալական ապահովագրությու-
նը վոչ մի յերկրում այնպես լիովին չի կիրառ-
վում, ինչպես ՍԽՀՄ, չնայած Հանրապետու-
թյան անտեսական գրությանը:

Կապիտալիստական յերկրներում ապահովա-
գրության ծախսերի խոշորագույն մասը տալիս

են իրենք բանվորները, ինչպես Գերմանիայում
և Ավստրիայում նրանք վճարում են ապահովա-
գրական վճարների $2/3$ -ը, Անգլիայում, Վենգը-
րիայում և Նորվեգիայում վճարների կեսը, Լե-
հաստանում $2/5$ -ը և այլն:

Ներկայումս Խորհրդային Հանրապետության
ապահովագրության որենսդրությունն առաջին
տեղն է բռնում ամբողջ աշխարհում, և վոր դա
ճիշտ է ապացուցվում է հետևյալներով:

Փարիզում 1922 թ. մայիսի 1-ին մանի-
ֆեստացիայի դրոշակներն ունեին այսպիսի լո-
գունգ «Լիովին սոցիալական ապահովագրու-
թյուն խորհրդային Ռուսաստանի որինակով»:
Նոր ապացույց ավեց 1923 թ. Անգլիայի բան-
վորական կուսակցության կոնֆերենցիան, վորը
միաձայն ընդունել էր բունաձև դժբաղդ պատա-
հարների համար գոյություն ունեցող որենքի
ուղղումների մասին պահանջելով, վոր անգլիա-
կան որենքը ուսականի հետ միանման լինի:
Վերջապես Խորհրդային Սոցիալական Ապահովա-
գրության գերագահցությունը ընդգծվում է
ՍԽՀՄ այցելող ոտարերկրյա պատգամավորների
կողմից:

Սակայն ինչ է տալիս ՍԽՀՄ Սոցիալական
Ապահովագրությունը: Խորհրդային Սոցիալական

Ապահովագրությունը ընդգրկում է ոգնության հետեյալ տեսակները. —

1. Ժամանակավոր անաշխատունակության դեպքում, այն է, յերբ բանվորը հիվանդանում է, նա հիվանդության առաջին որից սկսած նըպաստ է ստանում իրեն աշխատավարձի չափով մինչև առողջանալը կամ մինչև վոր չհայտնաբերվի նրա հաշմանդամությունը, վորից հետո նա արդեն անցնում է կենսաթոշակի:

2. Հղիության և ծննդաբերության դեպքում ֆիզիքական աշխատանքի բանվորուհիներին 8 շաբաթ մինչև ծննդաբերությունը և ութ շաբաթ ծննդաբերությունից հետո արվում է նպաստ, իրենց աշխատավարձի չափով: Ծառայող կանայք այդ նպաստը ստանում են վեց շաբաթ մինչև ծննդաբերությունը և վեց շաբաթ նրանից հետո:

3. Միանվագ ոգնություն յերեխայի ծնվելու դեպքում նրան խնամելու համար և նույնպես նորածնի սնունդի համար: Մանդաղբամբ արվում է յերեխայի ծնվելու որից 9 ամսի ընթացքում միանվագ նպաստի $\frac{1}{4}$ -ի չափով: Յերեխային խնամելու նպաստը ստացվում է միանվագ, տվյալ վայրի միջին աշխատավարձի 50⁰/₀ չափով:

4. Գործազրկության դեպքում ապրելու միջոց չունեցող անհատներին, քստ վորում վորտ-

կյալ բանվորները, գորացրվածները և մասնագիտական կրթություն ստացածները ստանում են նպաստ տվյալ վայրի միջին աշխատավարձի 30⁰/₀-ի չափով (1 կարգ), իսկ բոլոր մնացածները 1-ին կարգի նպաստի $\frac{2}{8}$ -ի չափով: Բացի դրանից գործազուրկները ստանում են լրացուցիչ նպաստներ յերեխային խնամելու, անդադրամ և թաղման նպաստ աշխատողների հետ միենունյն պայմաններում:

5. Հաշմանդամության դեպքում — վարձու աշխատանքով զբաղված և աշխատունակությունը խեղանդամության, հիվանդությունների կամ այլ պատճառից, ինչպես ծերությունն է, կորցրած անհատներին: Անկարներն ստանում են կենսաթոշակ:

Նրանց չափը զանազան է: Դա կախված է աշխատունակության աստիճանի հետ: Լինում են անկարներ վոչ միայն աշխատանքի միանգամայն անընդունակ, այլև իրենց խնամելու համար ուրիշի ոգնության կարիք ունեցողներ: Լինում են և այնպիսի անկարներ, վորոնք գեոկարող են մի փոքր աշխատել:

Այդ պատճառով բոլոր հաշմանդամ անկարները բաժանվում են 6 խմբի, վորոնց կենսաթոշակ արվում է տվյալ վայրի միջին աշխատավարձի 50⁰/₀ ի չափով առաջին խմբի համար,

Ապահովագրությունը ընդգրկում է ոգնության հետևյալ տեսակները.—

1. Ժամանակավոր անաշխատունակության դեպքում, այն ե, յերբ բանվորը հիվանդանում է, նա հիվանդության առաջին որից սկսած նրա պատ է ստանում իրեն աշխատավարձի չափով մինչև առողջանալը կամ մինչև վոր չհայտնաբերվի նրա հաշմանդամությունը, վորից հետո նա արդեն անցնում է կենսաթոշակի:

2. Հղիության և ծննդաբերության դեպքում ֆիզիքական աշխատանքի բանվորուհիներին 8 շաբաթ մինչև ծննդաբերությունը և ութ շաբաթ ծննդաբերությունից հետո արվում է նպաստ, իրենց աշխատավարձի չափով: Ծառայող կանայք այդ նպաստը ստանում են վեց շաբաթ մինչև ծննդաբերությունը և վեց շաբաթ նրանից հետո:

3. Միանվագ ոգնություն յերեխայի ծնվելու դեպքում նրան խնամելու համար և նույնպես նորածնի սնունդի համար: Մանդաղբամբ արվում է յերեխայի ծնվելու որից 5 ամսի ընթացքում միանվագ նպաստի $\frac{1}{4}$ -ի չափով: Յերեխային խնամելու նպաստը ստացվում է միանվագ, տվյալ վայրի միջին աշխատավարձի 50% չափով:

4. Գործազրկության դեպքում ապրելու միջոց չունեցող անհատներին, ըստ վորում վորա-

կյալ բանվորները, գորացրվածները և մասնագիտական կրթություն ստացածները ստանում են նպաստ տվյալ վայրի միջին աշխատավարձի 30% չափով (1 կարգ), իսկ բոլոր մնացածները 1-ին կարգի նպաստի $\frac{2}{8}$ -ի չափով: Բացի դրանից գործազուրկները ստանում են լրացուցիչ նպաստներ յերեխային խնամելու, սննդադրամ և թաղման նպաստ աշխատողների հետ միևնույն պայմաններում:

5. Հաշմանդամության դեպքում—վարձու աշխատանքով զբաղված և աշխատունակությունը խեղանդամության, հիվանդությունների կամ այլ պատճառից, ինչպես ծերությունն է, կորցրած անհատներին: Անկարներն ստանում են կենսաթոշակ:

Նրանց չափը զանազան է: Դա կախված է աշխատունակության աստիճանի հետ: Լինում են անկարներ վոչ միայն աշխատանքի միանգամայն անընդունակ, այլև իրենց խնամելու համար ուրիշի ոգնության կարիք ունեցողներ: Լինում են և այնպիսի անկարներ, վորոնք դեռ կարող են մի փոքր աշխատել:

Այդ պատճառով բոլոր հաշմանդամ անկարները բաժանվում են 6 խմբի, վորոնց կենսաթոշակ արվում է տվյալ վայրի միջին աշխատավարձի 50% չափով առաջին խմբի համար,

այս կենսաթոշակի ²/₃-ի չափով յերկրորդ խմբի համար և կեսը՝ յերրորդ խմբի համար:

6. Ապահովագրվածներն ոգտվում են ձրի և առաջին հերթին բժշկական ոգնությամբ: Ապահովագրվածների ընտանիքի անդամները նույնպես ոգտվում են բժշկական ոգնությամբ գործարանային բուժարաններում և տանը: Աշխատավորների համար տրամադրվում են նաև սանատորիաներ, կուրորաներ, հանգստյան և հաշմանդամների տներ:

7. Ընտանիքի կերակրողի մահվան կամ նրա անհայտ բացակայության դեպքում կենսաթոշակով ապահովվում են նրա խնամքի տակ գտնված և ապրուստի միջոց չունեցող ընտանիքի անդամները:

8. Թաղման նպաստը տրվում է ապահովագրվածի մահվան դեպքում և նույնպես նրա խնամքի տակ գտնվող ընտանիքի անդամի մահվան դեպքում:

Աշխատավարձը կորցնելու ամեն մի դեպքում բանվորը կարող է դիմել ապգանձարկղ և վերջինս նրան կոգնի:

Ապահովագրական գանձարկղները, վորպես բանվորական կազմակերպություններ, առանց բանվորի անմիջական աջակցության չեն կարող կատարել իրենց վրա դրած բոլոր պարտական

նությունները: Այդ աջակցությունը Գանձարկղներին պետք է հենց ներկայումս:

Նպաստ և կենսաթոշակ տալու համար ներանք շատ միջոցներ են նախատեսնում, բայց զժվար է ստանալ այդ միջոցները լրիվ ու իր ժամանակին և յերբեք չի հաջողվում այդ բանին հասնել: Իսկ միջոցները նախատեսնված ծախսը հազիվ կարող են ծածկել և ահա հենց այստեղ է, վոր բանվորները կարող են ոգնել Ապահովագրական գանձարկղին:

Նվազեցնել ապվճարների հին պարտքի գումարը, ստանալ ապվճարները լրիվ 100⁰/₀-ով և հենց գրտնով չթողնել, վոր նպաստների և կենսաթոշակների նորմաներն իջնեն:

Յեվ ելի Խնչպիսի ոգնության կարիք է գգում Ապգանձարկղը. բոլոր ապահովագրվածները վոչ միայն պիտի ոգնեն նրան միջոցների գանձմանը, այլև պիտի հսկեն, վոր այդ միջոցները ծախսվեն կանոնավոր և ավելի կարիքավորների վրա, կռիվ մղելով հասարակական դրամները վատնող չարագործությունների դմ:

Յուրաքանչյուր գիտակից բանվոր չպիտի մոռանա, վոր Ապահովագրական գանձարկղը, դա իր գանձարկղն է, իր հարազատ զավակը և վորքան ամուր ե այդ գանձարկղը, այնքան լավ է իրեն համար:

Սուսաննապետ ուժեղ պայքար պիտի մղել նրանց դեմ, վորոնք շահագրիտական նպատակով, խաբեյությամբ, փաստաթղթեր կեղծելով և ամեն տեսակ սուտ ձևացումներով, առանց կարիք ունենալու խլում են ապահովագրական գանձարկղի դրամները:

Փոխարեն աշխատելու և աշխատավարձն աշխատանքի տեղից ստանալու, նրանք սուտ հիվանդ են ձևանում և առանց աշխատանք կատարելու կամենում են աշխատավարձն ստանալ Ապահովագրական գանձարկղից:

Այդպիսի «հիվանդները» կոչվում են սիմուլիստներ:

2. ԻՆՁ Ե ՍԻՄՈՒԼԻՍՏԻՍՆ

«Սիմուլիստ» բառը վերցրած է լատինական լեզվից: Այդ լեզուն այժմ համարվում է մեռած, քանի վոր նրանով չի խոսում վոչ մի ազգ: «Սիմուլիստ» բառը նշանակում է ձեվացում: Թեև այդ խոսքը վերցրած է մեռած լեզվից, սակայն նրան հաճախ ենք հանդիպում և յեթե մենք հետեենք սիմուլիստների բաղամատասակ աբարքներին, դրանում կհամոզվենք:

Սիմուլիստիան սկսված է շատ վաղուց: Սիմուլիստիայի դեպքեր պատահել են և մարդկու-

թյան հին պատմության մեջ: Հասարակության մեջ իրեն դիրքի բարձրացման համար մարդը շատ հաճախ է դիմում մտերմության, կարեկցության և քաղաքական համոզմունքների սիմուլիստիային: Սիմուլիստիա յե անում ամեն տեսակի դժբախտ դեպքերի, որինակ՝ կողոպուտի, կյանքի վտանգավորության և այլն:

Այդ բոլորն արվում է ծածկելու համար այն փաստերը, վորոնք իրապես չի կրել գոյություն չունեցող տուժողը:

Առաջին և ավելի ցայտուն դեպքեր հիվանդության սիմուլիստիայի յերևան յեկան պարտադիր զինվորություն մտցնելուց հետո: Զինվորական ծառայության ծանր պարտականություններն ու զրկանքները միանալով կյանքի վտանգի յենթարկվելուն, ստիպում էյին միջոցներ փնտրել ծառայությունից խուսափելու համար:

Զինվորականները և կալանվածներն իրենց բախտի խեթևության համար յենթարկում էյին իրենց ամեն տեսակի կեղծիքի: Նրանք զործ էյին ածում և խաբելու ամենահասարակ ձևերը. որինակ՝ կուչ էյին գալիս, վորպեսզի «չափի» չգան կամ շնչառությունը կտրում, վորպեսզի կրծքի լայնությունը պակասեցնեն:

Ձեռքերի, վոտների կամ մատների շփու-

մով նրանք առաջ են բերում կաշվի հիվանդու-
թյուններ, իսկ գրգռող նյութեր քսելով առա-
ջացնում եյին վերքեր և եկեմա: Ձևացնում
եյին թե իբր ցավում են մկանունքները, վոս-
կըրները ծնկերը, վորի պատճառով առաջ ե յե-
կել պարանոցի ծուռթյուն (ծուռվիզ), կաղու-
թյուն (կաղիկ, չոլախ) և այլն:

Առանձին փայտե գործիքով առաջացնում
են գրիժա (աղեթափություն—փորի պատըռ-
վածք): Խմում են սկիբիտար և ստանում յե-
րիկամունքների բորբոքում:

Նույնիսկ պատահում եք, վոր միգրաֆամ-
փուշտը որով ուռցնում և ձվաների ջրացում
եյին (ջրտալաղ—վաղյանկա) ձևացնում: Յեր-
բեմն ընկնսվոր եյին ձևացնում կամ կաթվա-
ծահար յեղած: Մի զինվոր ամբողջ յերկու տա-
րի սիմուլիացիա յեր անում, իբր թե չի կարո-
ղանում վեր կենալ ու ման գալ, Փորձեցին հե-
տեկ նրան հետեյալ պայմաններում.

Յերկու որ վոչինչ չեյին տալիս ուտելու,
իրեն նստեցրել եյին սենյակում մի դարակի
տակ, վորի վրա զբված եյին բազմատեսակ ու-
տեկեղեններ, վորպեսզի այդ դարակի վրայից
վերցնել մի բան ու ուտել, զինվորին հարկավոր
եր միայն վոտքի կանգնել ու ձեռը մեկնել: Նա
քաղցին դիմացավ և այդ հրապուրող ձերակուր-

ներին չկապ, միայն իրեն մասնեց նավիվրա
հրդեհի ժամանակ, ամբողջ ուժով վազելով դե-
պի աղատարար նավակը:

Բայց վոչ թե միայն զինվորական իշխա-
նությունն եր հանդիպում սիմուլիացիայի դեպ-
քերի: Քաղաքացիական ու քաղաքական դատա-
բանները հաճախ քննում եյին այնպիսիների
գործերը, վորոնք ամեն կերպ աշխատում եյին
խուսափել անդուրեկան պարտականություննե-
րից կամ պատժից, վորպեսզի չբանտարկվեն,
կալանատուն չընկնեն կամ դատարան չգնան,
վորպես վկա:

Առանձնապես սիմուլիացիան ծաղկեց սո-
ցիալական ապահովագրության առաջ գալուց
հետո: Ակամայից հարց ե ծագում, թե ինչո՞ւ
հաճախ ե կրկնվում սիմուլիացիան և ինչո՞ւ
այնքան շատ են անբարեխիղճ աղարքները:

Մի գերմանական բժիշկ ապահովագրու-
թյան նկատմամբ կատարվող սիմուլիացիան բա-
ցատրում ե «ճշմարտության զգացմունքի կո-
րուստով դեպի կարող ու հարուստ ապահովա-
գրական հիմնարկությունը»: Լսում եք «դեպի
կարող ու հարուստ»:

Իսկ մեր նորածին Ապգանձարկղները իրենց
միջոցներով դեռ այնքան թույլ յեն, վոր միթե
այստեղ ել մուտ ե գործում «ճշմարտության

զգացմունքի կորուստը» և վոր հարստութան գեմ:

Միթե՞ դրա մեջ ևս Ապղանձարեղներ թա-
լանող «պարոնայք սիմուլիառները» տարակուս-
վում են, կը նշանակե նրանց մեջ ինքնամոլու-
թյունը ու յեսասիրությունը ամենից բարձր են
դասվում:

Սիմուլիացիայի չորս գլխավոր խումբ.

1. Սիմուլիացիայի բազմաթիվ տեսակները
կարելի յե բաժանել (Պ. Ջա ն դ) չորս գլխա-
վոր խմբի:

1. Իսկական սիմուլացիա, այն է գոյու-
թյուն չունեցող հիվանդության հնարում: Այս
ձևը պատահում է վոչ հաճախ, վորովհետև հի-
վանդության հնարումը դժվար է լինում. որի-
նակ ընկնավորությունն այնքան ել հեշտ չէ.
այստեղ պահանջվում է բավական գիտություն,
ճարպիկություն և ամենագլխավորն է այնքան ել
անվտանգ չէ:

Ամենից հաջ, դ սիմուլացիա յեն անում իշ-
յասը, ուսմառիգմը և այլն, այսինքն, այնպիսի
հիվանդություններ, վորոնք ավելի դժվար են
յենթարկվում ստուգման:

2. Արհեստական հիվանդություններ: Այս-

տեղ մենակ դերասանությունը քիչ է, պետք են
և այս կամ այն նյութերը, վորպեսզի հիվան-
դություն առաջ բերվի:

3. Սուտ վերագրում: Սա հիմնված է լի-
նում կեղծիքի վրա: Որինակ՝ մարդ մի հիվան-
դություն է ունեցել, վոր նրան չի նեղացրել,
յենթադրենք գրիժա: Հանկարծ պատահում է,
վոր նա վայր է ընկնում ու թեթև ջարդվածք
ստանում, սակայն ահա սիմուլիանոր ասում է,
վոր իր ունեցած գրիժան այդ դեպքի հետե-
վանքն է:

Պատահում են դեպքեր յերբ սուտ դատո-
ղությունների հետևանքով դժբախտ դեպքի և
նրա հետևանքի մեջ յեղած կապը սխալ է բա-
ցատրվում: Որինակ՝ վորովայնի ճգմումը իբր
թե առաջ է բերել սուսանակ (տրիպեր), իսկ
ծանրություն բարձրացնելուց առաջ է յեկել
փորահարկինք (դեզինտերիա): Այստեղ ակնհայտ
է դժբախտ դեպքն ու առողջության խանգար-
վածությունը, չկա միայն պատճառաբանված
կապ նրանց մեջ, իսկ անանց դրան հնարավոր
չէ հիվանդությունը հետևանք համարել պատա-
հած դեպքի:

4. Վերջապես որդանիգմում գոյություն
ունեցող խանգարումների չափազանցում: Մի-

մութիացիայի այս վերջին տեսակն ամենից շատ տարածված է:

Բժիշկը զգուշ պետք է լինի, վորպեսզի այս կամ այն տեսակի սիմուլիացիան պարզվի: Բարդ է այս գործը: Նա միևնույն ժամանակ պահանջում է, վոր յեզրակացություններ զգուշությամբ հանվեն, հակառակ դեպքում սիմուլիանտ կարելի չէ համարել և իսկական հիվանդին—վերջինս վոչ մի դեպքում թույլատրելի չէ:

Նույն իսկ դժվարություններով վորոշելու ժամանակ, թե իսկական հիվանդն է կանգնած բժշկի առաջ թե սիմուլիանտը, վորձը ցույց է տալիս, վոր բժշկի զգուշ աշխատանքի դեպքումն էլ սիմուլիացիայի դեպքերը բավականին հաճախ են լինում: Նրանք մեծ թափով խլում են ապագանձարկղի կարողությունը, ապա ուրեմն նրանց դեմ պիտի Հայտարարել ամենաուժեղ կոփվը. վոր սիմուլիացիայի դեպքերը իսկապես քիչ չեն, ցույց են տալիս մեր ապահովագրական գանձարկղների գործնական կյանքի շատ որինակները:

„Գործազուրկներ“, „սկսեեր“, „դրամսերեր“

Սիմուլիանտների մեջ բազմատեսակ տիպեր կան: Սկսենք նրանցից, ովքեր գտնվում են «գործազուրկներ» շարքում:

«Ապահովագրական Հարցեր»-ի 1924 թ. № 16 ընկ. Բ. Ֆայնգոլդը ցույց տալով գործազրկության աճումը և ապահովագրական այդ նպաստի ավելացումը, Մոսկվայի գանձարկղի աշխատանքների վորձի հիման վրա, վորոշում է գործազուրկ սիմուլիանտների հետեյալ տիպերը: Տների ու անշարժ գույքի նախկին տերեր, վորոնք ներկայումս դրանց վարձակալներին են հանդիսանում: Ինտելիգենտ արհեստի անհատներ, ինչպես՝ բժիշկներ, փաստաբաններ և այլն, վորոնց աշխատավարձը չի խանգարում ունենալ տանն սպասուհի կամ ծառա, իսկ ամառն ամառանոց ձեռք բերել: Այդպիսի մարդիկ պաշտոնի մտնելուց հետո, առանց խզի խայթոցի, շարունակում են ստանալ ապահովագրական նպաստ, վոր ակնհայտ հանցագործություն է:

Նախկին մաքդիկ

Առանձին պիտի դնել՝ ցարական պոլիցիային, ժանդարմերիային և հին կառավարության բանտապետների շարքին պատկանող՝ ներկայումս անգործ ու անանկացած նախկին ազնվականների խմբերը:

Նրանցից վոմանք իրենցից ներկայացնում են վոչ-աշխատավորական ելեմենտ, վորոնք նը-

պատուով ոգտվում են միայն աշխատավորական դասին պատկանելու համար:

Մյուսներն ել թեպետ սկսել են աշխատավորական կյանք, համենայն դեպս ոգտվում են նպատուով, իրենց տնտեսական զբոսը զործագրելու թյունից հետո սկզբնական ժամանակում բարելավելու համար և գուցե հույս չունենալով իրենց պաշտոնի յերկարատևության վրա, չեն ուզում խզել կապերը աշխատանքի բորսայի և ապահովագրական գանձարկղի հետ:

Մի կողմ են մնում նրանք, ովքեր արտոնություններ ու նպատտ ստանալու համար դիմում են զեղծարարության: Յերբեմն թված խաբեբայության բոլոր տեսակները կրում են մի ընդհանուր անուն „սիմուլիանս“, վորովհետև նրանք ունեն ընդհանուր շաղկապող մի յերեվութ—ձգտում վորևե արտոնություն ստանալու համար և առողջության զբոսը սուտ ձևացումով վորևե տեսակ շահվելու համար:

Դիսսիմուլիացիա

Այժմ խոսենք աշխատողների և ծառայության մանողների մասին: Ռազովսկո-Սիմոնովսկի շրջանի գանձարկղի հետազոտումը ցույց տվեց, վոր հիվանդության սիմուլիացիայի փոխարեն

նկատվում է առողջության սիմուլիացիայի դեպքեր (զիսսիմուլիացիա), այսինքն բոլորովին հակառակ յերևութ:

Այս ձևին դիմում են վորոշ ծառայության ընդունվելու նպատակով, իսկ հետո գանձարկղի վզոյն ընկնելու, այն ե՝ ժամանակավոր աշխատունակությունը կորցրած մշտական թոշակառու դառնալ:

Լենինգրադի «Կրասնայա Գագետա»-ն 27 թ. մարտի 14-ին հաղորդում է հասարակության դրամների թալանի նոր ձևի մասին—ծանոթների ու բարեկամներին, վորպես վարձու աշխատողների, ապահովագրելու միջոցով:

Մի քաղաքացի բերում է իր մոտ իր ծանոթին, ապահովագրում է նրան վորպես աղախին, մուծելով 2 ռ. 56 կ. և մի քանի որից հետո պառկեցնում է նրան հիվանդանոց:

Այստեղ հայտնաբերվում է վոսկրի տուբերկուլյոզ, Համարյա կես տարի բժշկվում է հիվանդը, ստանում անաշխատունակության նրպատ և աշխատում է անցնել մշտական հաշմանդամության:

Մինչդեռ վերոհիշյալ քաղաքացին հիվանդացած այդ աղախնի տեղ վոչ վոքի չի վերցրնում, քանի վոր ընդհանրապես ծառայողի կարիք չի ունենում:

պատուով ոգտվում են միայն աշխատավորական գոտին պատկանելու համար:

Մյուսներն ել թեպետ սկսել են աշխատավորական կյանք, համենայն դեպս ոգտվում են նպաստով, իրենց տնտեսական դրուժյունը գործադրելությունից հետո սկզբնական ժամանակում բարելավելու համար և գուցե հույս չունենալով իրենց պաշտոնի յերկարատևության վրա, չեն ուզում խզել կապերը աշխատանքի բորսայի և ապահովագրական գանձարկղի հետ:

Մի կողմ են մնում նրանք, ովքեր արտոնություններ ու նպաստ ստանալու համար դիմում են զեղծարարության: Յերբեմն թված խաբերալության բոլոր տեսակները կրում են մի ընդհանուր անուն „սիմուլիանս“, վորովհետև նրանք ունեն ընդհանուր շաղկապող մի յերեվոյթ—ձգտում վորևե արտոնություն ստանալու համար և առողջության դրության սուտ ձևացումով վորևե տեսակ շահվելու համար:

Դիսսիմուլիացիա

Այժմ խոսենք աշխատողների և ծառայության մանողների մասին: Ռազովսկո-Սիմոնովսկի շրջանի գանձարկղի հետազոտումը ցույց տվեց, վոր հիվանդության սիմուլիացիայի փոխարեն

նկատվում է առողջության սիմուլիացիայի դեպքեր (դիսսիմուլիացիա), այսինքն բոլորովին հակառակ յերևույթ:

Այս ձևին դիմում են վորոշ ծառայության ընդունվելու նպատակով, իսկ հետո գանձարկղի վզովն ընկնելու, այն է՝ ժամանակավոր աշխատունակությունը կորցրած մշտական թուլեություն դառնալ:

Լենինգրադի «Կրասնայա Գազետա»-ն 27 թ. մարտի 14-ին հաղորդում է հասարակության դրամների թալանի նոր ձևի մասին—ծանոթների ու բարեկամներին, վորպես վարձու աշխատողների, ապահովագրելու միջոցով:

Մի քաղաքացի բերում է իր մոտ իր ծանոթին, ապահովագրում է նրան վորպես աղախին, մուծելով 2 ռ. 56 կ. և մի քանի որից հետո պառկեցնում է նրան հիվանդանոց:

Այստեղ հայտնաբերվում է վոսկրի տուբերկուլյոզ: Համարյա կես տարի բժշկվում է հիվանդը, ստանում անաշխատունակության նրպաստ և աշխատում է անցնել մշտական հաշմանդամության:

Մինչդեռ վերոհիշյալ քաղաքացին հիվանդացած այդ աղախնի տեղ վոչ վոթի չի վերցրնում, քանի վոր ընդհանրապես ծառայողի կարիք չի ունենում:

Նկարագրված դեպքին նմանում են այն դեպքերը, յերբ հրապարակ են գալիս ուրիշ տեղ բերված մարդիկ. ահա այդ դեպքերից մեկը.

Մոսկվա յե գալիս քեռին իր սանիկի մոտ հյուր և հիվանդանում ե. սանիկն ապահովագրված եր և այնպես ե սարքում գործը, իբր հիվանդը հենց ինքն ապահովագրվածն եր. Քեռին հանկարծ մեռնում ե, պետք եր մահվան վկայական ստանար. ահա այստեղ ամեն ինչ բացվում ե, քանի վոր ինքը սուտ հիվանդն ե գալիս այդ վկայականը խնդրելու:

Բերովի հիվանդների դեպքերն առանձնապես դործածական են հղի կանանց շրջանում: Ասում են կան այնպիսի շրջիկ դերասանուհիներ, վորոնք գանազան ազգանուններով և զանազան փաստաթղթերով սիստեմատիկ կերպով ներկայանում են բժշկական վերահսկիչ հանձնաժողովներին, վորպեսզի «խրավունք» ստանան այդպիսի անորեն ստացումներով դատարկելու գանձարկղը:

Արձակուրդը մեծելու դեպքում
„սպառնացողներ“

Պատմենք մի դեպք, թե ինչպես սիմուլիանտի գործը մի անգամ վիժեց. Բժիշկը կա-

րողացել եր խնայել գանձարկղի դրամները, բայց դրա համար ստացել եր «հիվանդից» նախադրուշացում.

— Բուժարան. — հիվանդը հայտնում ե, վոր ցավում ե ցուցամատը: Հավատարմատար բժիշկը առաջարկում ե ցույց տալ հիվանդ ցուցամատը: Հիվանդը վոտքը դնում ե աթոռի վրա — „Այ, տեսնում ես, յեղունգը վայր ե ընկել և դեռ դուրս չի յեկել“. «Ուրեմն դա յե ձեր ցուցամատը», հարցնում ե հավատարմատար բժիշկը. «Այո», պատասխանում ե հիվանդն առանց տատանվելու:

«Լավ, այդպես ել մենք կգրենք, վոր ձեր վոտքի վրա կա ցուցամատ»: Բայց ինչ ե պատահել նրան, յեղունգն ընկել ե և չեմ կարող տանում, ման գալ»: — «Լավ, յերեսդ շուռ տուր ու վոտքիդ մի նայիր և տես, թե ինչ ցավ ես զգում»: — «Վոչ մի ցավ չեմ զգում»: — «Շատ լավ. ընկեր քարտուղար, գրեք թերթի մեջ, վոր առողջ ե և կարող ե աշխատանքի անցնել», առում ե հավատարմատար բժիշկը:

— Ինչպես թե առողջ ե, յերբ հագիվ եմ կարողանում քայլել, — գարմանում ե հիվանդը:

— «Շատ պարզ, յես շոշափեցի ձեր մատը, իսկ դուք նույնիսկ չչարժվեցիք, հետևապես դուք բոլորովին առողջ եք և չպետք ե սիմուլիացիա անել»:

Փորժողությունը վերջանում է նրանով,
վոր հիվանդը հանդիմանում է բժշկին, մեղա-
դրելով նրան՝ «տեք ես դառել, հրամայում ես»,
ու սպառնում «բժշկին արձակելու» հարցը
դնել տարեկան ընդհանուր ժողովում:

Հարկավոր է, վարքան կարելի չէ, սիմու-
լիացիայի. շատ դեպքեր ու արարքներ հրատա-
րակել. դա ոգուտ է նրանց դեմ կռվելու հա-
մար: Ընկերները կժանոթանան զանազան հնա-
բույժների հետ, վորոնց միջոցով անբարեխիղճ
մարդիկ ոգտվում են գանձարկղի սուղ միջոց-
ներից—միջոցներ, նախատեսված մոլ թե այս
դեպքերի համար, այլ հիվանդությամբ տառա-
պողների և բոլոր նրանց համար, վորոնց դժբախ-
տություն է պատահել:

Վորքան շատ իմանանք, թե ինչպես և վոր-
տեղ է յերևան գալիս սիմուլիացիան, այնքան
հեշտ հնարավոր կլինի կռվել նրանց դեմ: Սի-
մուլիանտների կողմից գանձարկղին պատճառած
չարիքին ծանոթ մարդկանց թիվը վորքան շատ
լինի, իսկ այդ թվի մեջ պիտի մտնեն բոլոր
ապահովագրվածները, այնքան հաջող չեղք կու-
նենա սիմուլիացիայի դեմ մղվող պայքարը:

Յեվ յեթե բժշկական գիտության ներկա
գրությամբ սիմուլիանտների մի չնչին մասը կը
մնա չհայտնաբերված, մյուս մեծամասնություն
կազմող մասն արմատախիլ կլինի:

Լրացուցիչ աշխատանք կատարողներ

Ահա մի դեպք փականագործի կյանքից:
Դեռ յերեկ ոռճիկ ստացավ, իսկ այսօր գլուխը
ցավում է, զրամներն ողու վրա ծախսվեցին,
այնինչ մտածում եր ավելացնել տնտեսած գու-
մարի վրա և կնոջ համար վերարկու գնել: Ինչ
անել հիմա: Պատահում է նրա բարեկամը, վո-
րը և կարեկցությամբ խորհուրդ է տալիս «լավ
կլինեք, վոր դու մեր բժշկի մոտ գնայիր, մի
յերեք օրով արձակուրդ ստանայիր», ու տունը
նստեյիր, քեզ համար աշխատեյիր»:

Փականագործը լսում է բարի խորհուրդը
և գնում բուժարան: Բուժարանում քննում են.
աչքերը կապտած է, լեզուն սպիտակ: Տաքու-
թյան աստիճանը վորոշելու համար ջերմաչափ
են դնում: Աննկատելի կերպով մեր հիվանդը
ջերմաչափը կոխում է յեռման ջրի մեջ, վոր
պատրաստած եր գործիքներն ախտահանելու
համար, և ապա ցույց տալիս բժշկին: Բժիշկը
տեսնելով, վոր ջերմաչափը 39,8° է ցույց
տալիս, տալիս է 7 օրով արձակուրդ:

Պատվերներ շատ կան և մեր սուտ հիվան-
դը տանը նստած աշխատում է: Ահա յերկու
օրից հետո գալիս և բժշկական հանձնաժողովի
գործակալը ձեռքին բռնած հիվանդանոցային

Փորձողությունը վերջանում է նրանով, վոր հիվանդը հանդիմանում է բժշկին, մեղադրելով նրան՝ «տեր ես դառել, հրամայում ես», ու սպառնում ,բժշկին արձակելու»: հարցը դնել տարեկան ընդհանուր ժողովում:

Հարկավոր է, վորքան կարելի յե, սիմուլիացիայի. շատ դեպքեր ու արարքներ հրատառակել. դա ոգուտ է նրանց դեմ կռվելու համար: Ընկերները կծանոթանան զանազան հնարամաների հետ, վորոնց միջոցով անբարեխիղճ մարդիկ ոգտվում են դանձարկղի սուղ միջոցներից—միջոցներ, նախատեսնված վոչ թե այս դեպքերի համար, այլ հիվանդությամբ տառապողներին և բոլոր նրանց համար, վորոնց դժբախտություն է պատահել:

Վորքան շատ իմանանք, թե ինչպես և վորտեղ է յերեան գալիս սիմուլիացիան, այնքան հեշտ հնարավոր կլինի կռվել նրանց դեմ: Սիմուլիանտների կողմից գանձարկղին պատճառած չարիքին ծանոթ մարդկանց թիվը վորքան շատ լինի, իսկ այդ թվի մեջ պիտի մտնեն բոլոր ապահովագրվածները, այնքան հաջող յելք կուենա սիմուլիացիայի դեմ մղվող պայքարը:

Յեւ յեթե բժշկական գիտության ներկա դրությամբ սիմուլիանտների մի չնչին մասը կը մնա չհայտնաբերված, մյուս մեծամասնություն կազմուղ մասն արմատախիլ կլինի:

Լրացուցիչ աշխատանք կատարողներ

Ահա մի դեպք փականագործի կյանքից: Դեռ յերեկ ոռճիկ ստացավ, իսկ այսօր գլուխը ցավում է, դրամներն ողու վրա ծախսվեցին, այնինչ մտածում եր ավելացնել տնտեսած գումարի վրա և կնոջ համար վերարկու գնել: Ինչ անել հիմա: Պատահում է նրա բարեկամը, վորը և կարեկցությամբ խորհուրդ է տալիս ,լավ կլիներ, վոր դու մեր բժշկի մոտ գնայիր, մի յերեք որով արձակուրդ ստանայիր, ու տոնը նստեյիր, քեզ համար աշխատեյիր»: ,

Փականագործը լսում է բարի խորհուրդը և գնում բուժարան: Բուժարանում քննում են. աչքերը կապտած է, լեզուն սպիտակ: Տաքության աստիճանը վորոշելու համար ջերմաչափ են դնում: Աննկատելի կերպով մեր հիվանդը ջերմաչափը կոխում է յեռման ջրի մեջ, վոր պատրաստած եր գործիքներն ախտահանելու համար, և ապա ցույց տալիս բժշկին: Բժիշկը տեսնելով, վոր ջերմաչափը 39,8° է ցույց տալիս, տալիս է 7 որով արձակուրդ:

Պատվերներ շատ կան և մեր սուտ հիվանդը տանը նստած աշխատում է: Ահա յերկու որից հետո գալիս և բժշկական հանձնաժողովի գործակալը ձեռքին բռնած հիվանդանոցային

Թերթիկը, վորի վրա գրված էր „հավանորեն սիմուլիանտ ե“ և ամեն ինչ պարզվում է:

Մեռած մարդկանց անցկացնելը

„Րաբոչայա Գազետա“-ն № 64, 1924 թ. մարտի 20-ին պատմում է մի գանձարկղի քարտուղարի շահավետ գործունեություն մասին: Նկատվել են, վոր գանձարկղում սովորականից ավելի զիմուճներ են ստացվում յերեխայի ծննդյան միանվագ նպաստ ստանալու համար:

Գանձարկղի քարտուղարը բոլորին ապահովագրում է, հաշվի յե առնում ու նպաստ տալիս, իսկ դրամներն ստանում է ինքը հափառարմագրով: Մոտ որերում քսան տարի յերեխա չունեցող ամուսիններից ծնվում է Պետյան և վոչ թե մենակ, այլ Կոլյայի Հեա միատեղ, իսկ նրանց համար նպաստն ստանում է հավատարմագիր ունեցող նույն քարտուղարը:

Վերստուգիչ հանձնաժողովը պարզում է, վոր քարտուղարը կեղծում է ծննդաբերություն փառտաթղթերը—պահանջաթերթում անց է կացնում „մեռած“ Հոգիների և նրանց անունով նպաստ ստանում ու փառավոր կյանք վարում:

Այս յերևույթը լայն ծավալով է զրված յեղել և ապահովագրական դրամները վատնվել:

Ահա և „Թերթիկավորների“ (հիվանդանոցային թերթիկներ ընդունողների) դործը:

Սրանց վրա կարող էյին հսկել գործարկումները, սակայն այդ հսկողությունը կամ բոլորովին չկա, կամ շատ թույլ է: Յերբեմն հանգամանքներն ել են նպաստում սխալ թերթիկներ տալուն. բժիշկները չափազանց ծանրաբեռնված են լինում: Մի բուժարանի հիվանդապահ կին նկատել է, վոր „Թերթիկավորները“ թափվում են բժշկի գլխին այնպիսի համառությունամբ, վոր վերջինս ստիպված է լինում գիջել:

Ինչ կասեյին թերթիկների սիրահարները, յեթե նրանց նկատմամբ կիրառվեր 1912 թ. հին ապահովագրական որենքը, ըստ վորի Ռուսաստանում ապգանձարկղները հիվանդություն առաջին յերեք որվա համար նպաստ չէյին տալիս, իսկ մնացած ժամանակի համար տալիս էյին միայն աշխատավարձի մի մասը: Նույնն արվում է և ներկայումս բոլոր յերկրներում, բացի ԽՍՀՄ:

Անդորրագրերի գնում

Ահա և իսկական գեղծարարություն: „Րաբոչայա Մոսկվա“ թերթում (10 ապրիլի 1922 թ. № 82) բանթղթակիցը հաղորդում է մի

այսպիսի դեպք: Բանվորուհին, հղիության ամ-
թիվ, չորս ամիս արձակուրդ է գնում: Այդ ժա-
մանակամիջոցի համար նրա ռոճիկը դուրս պի-
տի գրեն աշխատավարձի վերջին ամսի նորմա-
յով: Գործարանում աշխատավարձը տրվում է
հատուկ անդորրագրերով, վորոնք տրվում են
աշխատավորուհիներին ըստ նրանց արտադրած
մթերքի քանակի:

Արձակուրդ գնացողը գնում է վերջին ամ-
սվա անդորրագրեր: Բանվորուհիներն ուրախու-
թյամբ վաճառում են, քանի վոր արձակուրդ
գնացողն անդորրագրի իսկական արժեքից ավել
է վճարում, որինսկ' 10 ռուբլու փոխարեն նա
տալիս է 12—15 ռ., իսկ ինքը չորս ամիս շա-
բունակ այդ անդորրագրերով ավելի խոշոր գու-
մար է ստանում:

Ում է ավելի դյուրին բացել նման գեղժա-
քարությունը և նախազգուշացնել գանձարկղին.
յեթե վոչ, նրա հետ միատեղ աշխատող ընկեր-
ներին:

— Հղի կանանց կուսակում

Ամենուրեք նկատվում են ապգանձարկղ-
ների նկատողներ: Հեռավոր Սիբիրից հաղոր-
դում են, վոր Չխտա քաղաքում նկատվել է

տարորինակ յերևույթ: Մյուս քաղաքների հետ
համեմատած այլտեղ դուրս է յեկել 240 ծննդ-
կաններով ավելի. ինչո՞ւն է բանը: Բժըշ-
կական փորձը ցույց է տվել, վոր գյուղից քա-
ղաք են գալիս ու անային ծառայության միտ-
նում բազմաթիվ հղի կանայք, վորոնք գանձար-
կղում ապահովագրվելուց հետո ծնում են, ստա-
նում իրենց նպաստը և վերադառնում գյուղ:
Նրանց գրավողն այն առավելություններն են,
վոր տալիս է խորհրդային որենսդրությունը
մայրերի իրավունքի պահպանությանը:

Անգործների հարձակում

„Նեֆտո-Րաբոչի“ թերթը Գրոգնի քաղա-
քից հաղորդում է, վոր բժվերահսկիչ կոմիսիա-
յով հուլիս — սեպտեմբեր ամիսներում անցնող-
ներից 345-ը յեղել են այնպիսիները, վորոնց
ասված է յեղել „գու բոլորովին առողջ են,
գնա աշխատիր“ և նրանք գնացել են աշխա-
տանքի, բայց և այնպես նրանցից ամեն մեկը
վորոշ գումար է պոկել գանձարկղից ի հատու-
ցումն բուժարանում քարշ գալու, թերթիկը
լրացնելիս բուժարանում հերթի սպասելու հա-
մար, գրասենյակ գնալու համար կորցրած ժա-
մանակի: Այդ գումարով 10.15 իսկական հի-

վանդ կարելի չէր ուղարկել կուրորտներ ու սանատորիաներ:

Այս բոլորի հետեանքով բանվորական հաշարավոր որեր են ապարդյուն կորչում և այդ այն ժամանակ, յերբ մեր արտադրութիւնը քարձրացնելու համար հազարավոր ազնիվ բանվորներ կաշվից են դուրս գալիս:

Վերջացնենք մեր „ախուր դեմքի հերոսների“ և նրանց զանազան տեսակի սրիկայութիւնների ու խաբեբայութիւնների ցանկը: Ապահովագրվածները շատ են շահագործում թերթիկները: Զիտայի թղթակիցը գրում է, վոր յուրաքանչյուր 2000 թերթիկից 75 ապորինի յե:

Քժեկական ոգնության թերթիկը վոչ-աշխատավոր տարրին տալը

Վոչ-աշխատավորական տարրը միջոցներ է գտնում ձեռք զցելու ապահովագրվածի բուժ-ոգնութիւն տոմար, վորով հնարավորութիւն է ձեռք բերում ոգտվելու ձրի բժշկութեամբ ու զեղորայքով:

Ապահովագրական տոմար ձեռք-ձեռք տալու հետեանքով առաջ են գալիս կատարյալ անեկդոտներ. — Բուժարանում զեղատոմս ստանալիս բժշկի հարցին՝ Վինչ է ձեր ամուսնու

անունը», բանվորուհին փնտրում է գրպանում տոմար, վոր կարգա և նոր ասե ամուսնու անունը:

Հիվանդանոցային թերթիկի կեղծելը

Հիվանդանոցային թերթիկները յենթարկվում են բազմատեսակ խորամանկ կեղծումների: Միջին աշխատավարձի թվանշանին ավելացումներ են անում. որինակ՝ 42 ո. ձախ կողմից ավելացնում են մի հատ «1» և ստացվում է 142 ո.:

Իայց կա ավելի բարդ կեղծիք. թերթիկը հիվանդութեան մասին նշանառումներով ներկայացնում են զանձարկղին ու դրամ ստանում: Ապա հայտնում, թե թերթիկը կորել է և ստանում նորը, վորի վրա մի փոքրիկ ավելացումով փոփոխում են ազգանունը և յերկրորդ անգամ նպաստ ստանում:

Թերթիկների վրա հիվանդութեան ժամանակամիջոցը յերկարացնելու համար թվանշանների կեղծումից զատ ավելի խոշոր զեղծումներ ել են լինում. աշխատավարձի մասին տեղեկութիւն գրելիս վարչութիւնը յերբեմն գիտակցորեն գրում է ավելի բարձր աշխատավարձ. որինակ՝ որական 1 ո. 87 կ. փոխարեն գրում է 4 ո. 87 կ., այսպիսով կեղծիքն ավելի բարդանում է ու զժվարութեամբ է ստուգվում:

Հիվանդությունների անվան պատճառները

Այժմ քննության առնենք, թե սիմուլիացիան ինչպես է ազդում հիվանդություններին և հատկապես գանձարկղի միջոցներով վրա: «Ապահովագրական Հարցեր»-ում (№ 40-41 1924 թ.) լուսաբանված է Լենինգրադի վեց գանձարկղների հիվանդությունների դեպքերի աճումը և այդ բացատրություն չե. նույնը կարելի չէ ասել և մյուս քաղաքների գանձարկղների մասին:

1924 թվի հունվարից մինչև հուլիս գանձարկղների ժամանակավոր անաշխատունակություն ծախսն ավելանում է շատ ուժեղ թափով և հետևապես ավելանում է ապահովագրվածների գանձարկղին այդ առթիվ տված դիմումները:

Թվում է, վոր դա հետևանք պիտի լիներ առանձին հանգամանքների. որինակ՝ համաճարակի, բայց այդ չի յեղել: Այդ հարցի քննությունը պարզեց հետևյալը.

1. Շատ գործարաններ սանիտարական ու տեխնիքական անբավարար դրություն մեջ են և ազդում են բանվորների որդանիզմի վրա, դարձնելով նրանց տրամադիր զանազան տեսակի հիվանդությունների:

2. Բանվորների որդանիզմի քայքայումը,

վորպես 1918—21 թ. տխուր տարիների ժառանգություն:

3. Հոգեբանական բնույթ կրող պատճառներ, վորոնք հրում են ապահովագրվածին, վորքան հնարավոր է, լախ ոգտագործելու իր իրավունքները և ամեն մի հիվանդության դեպքում ավելի յերկարատև արձակուրդ ստանալ, չմտածելով այն մասին, վոր ապահովագրական միջոցների չափից դուրս ոգտագործումն ավելի յեքայքայում, քան կազդուրում:

4. Վերջապես, «սիմուլիացիա», յերբ ապահովագրական իրավունքներն ոգտագործվում են վոչ կարիքի դեպքում, այլ չարամտորեն: Այս վերջինն այնքան ել ճիշտ չէ վորոշված, վորովհետև այս դեպքում հեշտությամբ կարելի յերշփոթել սիմուլիանտին և բարեխիղճ քաղաքացուն, վորն ումենայն իրավամբ կամեցել է ավելի յերկարատև արձակուրդ ստանալ, վորովհետև բանվորի խկապես թուլացած որդանիզմը պահանջում է հանգիստ:

„Ամառային“ հիվանդություն

Բանվոր պատգամավորներն անխնայորեն քննադատում են ապահովագրողների թերությունները և միևնույն ժամանակ կտրականա-

պէս գատաւեալում սիմուլիացիան, վերպէս բան-
վորական շրջանում մի հիվանդագին յերեւոյթ:

Նրանք նկատում են, վոր ամառ ժամանակ
ավելանում է հիվանդների թիվը, յերբ թվում է,
վոր ընդհակառակը, պիտի պակասի: Բանվորնե-
րից փոմանք ունեն իրենց գյուղացիական տըն-
տեսությունը և ահա ամառը, յերբ վրա յե
հասնում իրենց սեփական դաշտային աշխա-
տանքի ժամը, ահա և ձեռնում են սուտ հի-
վանդ «ամառային» հիվանդությամբ բռնված:
(«Տըուդ» 27 նոյեմբերի 1924 թ. № 27). յեր-
բեմն գատարկ բանի համար պահանջում են աշ-
խատանքից ազատել, իսկ ստանալով արձա-
կուրդ, մեծ մասամբ կամ նստում է տանը բարձ-
րացնելու իրենց տնտեսությունը, կամ գնում է
գյուղ՝ իր դաշտային աշխատանքը կատարելու:

Սիմուլիացիան մեզ մոտ հազվագյուտ յերեւոյթ չէ

Հաստատված է, վոր սիմուլիացիան մեզ
մոտ հազվագյուտ յերեւոյթ չէ: Նիժնի-Նովգո-
րոդում ամառային ամիսներում Սորմովսկայա
գանձարկը կատարել է աշխատանքից ազատ-
վածների ստուգումն ու պարզել է, վոր նրանց
25 տոկոսը սիմուլիաններ են:

Լենինգրադում տանը բուժվողների վերա-

հսկողության առաջին փորձը տվել է հետեյալ
հետեանքները. տնային հիվանդների 14—35⁰/₀
դուրս են յեկել առողջ: Մոսկովա-Նարվսկի
շրջանում բժշկի այցելության ժամանակ հի-
վանդների 63 տոկոսը տանը չի յեղել, իսկ այդ
այցելությունը յեղել է ցերեկը:

Մոսկվայի Բառւմանսկի № 12 գանձար-
կըզում սեպտեմբեր ամսում հաշվի յեն առնված
յեղել 8705 հոգի ժամանակավոր անաշխատու-
նակությամբ ազատվածներ: Նրանցից 4286 հոգի
անցել են բժշկական վերահսկիչ հանձնաժողո-
վով: ԲՎՀ-ի վերահսկիչ բժիշկները միայն մի
ամսում 135 այցելություն են կատարել տանը
և ահա ինչ են նրանք գտել: Տանը յեղել է 98
մարդ, նրանցից մահճակալում 17 հոգի, աշխա-
տելիս՝ 1 և զանազան՝ 80 հոգի:

Մատնանշված հասցեներով չեն գտել (իս-
կական սիմուլիաններ) 5 հոգու և տանը չեն
յեղել 37 հոգի, վորից հետո բժիշկները վորոշել
են թողնել արձակուրդում 43 հոգու, վերանա-
յել 18-ի արձակուրդի հարցը, ուղարկել աշխա-
տանքի 34 հոգու և մեկին համարել իսկական
սիմուլիանտ («Տըուդ» 15 մարտի 1925 թ. № 67):

Ստալինոյի բանթղթակիցն առաջարկում է
արհմիություններին լայն ազդեցիկ ու պրոպա-
գանդա տանել նույն պայքարի նպատակով ցածր

վորակյալ աշխատավորության և նոր ընդուն-
վողներէ մեջ, վորոնց մեծ մասը տառապում ե-
ինչ վոր փոքր տկարությամբ, վորոնք միաժամա-
նակ կարող են աշխատել, բայց և այնպես աշխա-
տում են ընկնել գանձարկղի վզին: Առաջին իսկ
բժշկական հաճաժողովը նրանցից շատերին հետ
ե ուղարկում աշխատանքի:

Հոկտեմբեր ամսում բժշկական հանձնա-
ժողով հաճախող 4144 հիվանդներից 1780
հոգի առողջ եյին ճանաչված և հետ ուղարկ-
ված աշխատանքի:

Միջին թվով այդպիսի հիվանդներ ամսա-
կան կլինեն 20—25⁰/₀ («Դիկտատուրա Տրուդա»
—Ստալինո, 22 մարտի 1925 թ.) «Տաշինո»
բանվորական շրջանում աճում ե սիմուլիացիան
(Ապահովագրական Հարցեր № 8, 1925 թ.) Բ.
Վ. Հ. ի նիստում 180 հիվանդներից ուղարկված
են աշխատանքի 110-ը: 8 հոգի հիվանդներ
պահանջում եյին հիվանդության թերթիկ, բայց
յերբ նրանց առաջարկեցին պառկել հիվանդա-
նոցում, վորպեսզի ստուգել նրանց հիվանդու-
թյունը, «հիվանդները» հրաժարվեցին բժշկու-
թյունից, վորովհետև հիվանդանոցում «տխուր
ե»:

Բոլոր չորս քաղաքները՝ Նիժնի-Նովգորոդ,
Մոսկվա, Ստալինո և Լենինգրադը ինչպես

ճերմում ե գտնվում են «թերթիկավորների»
ազդեցության՝ մամուլի տակ:

Այդ քաղաքներից հետ չի մնում և հեռա-
վոր Իրկուտսկը: Իրկուտսկի գանձարկղի վեր-
ստուգիչը հայտնաբերել ե հետևյալ դրությունը.
—յերբ ստուգողները այցելել են տանը 1123
հիվանդի, յերևացել ե, վոր նրանցից անաշխա-
տունակ են յեղել միայն 594-ը, 97 հոգի ճանաչ-
վել են աշխատունակ, աշխատանքի յեն գնացած
յեղել 304 հոգի, տանը չեն յեղել 107 հոգի,
իսկ 22 հոգի գանձարկղին տվել են վոչ ձիշտ
հասցե: (Պենզայի «Տրուդովայա Պրավդա», 14
մարտի 25 թ. և Չերեմխովի «Կրասնի Ուզլեկոպ»):

Մյուսները ուղարկվել են հիվանդանոց վե-
րաքննության: Գոյություն չունեցող հիվանդու-
թյունների սիմուլիացիա անողների այս յերկար
ցուցակները բերում են այն տխուր յեզրակա-
ցության, վոր մարդիկ թեթևամտություն են
համարում ապահովագրական գանձարկղների ու-
նեցած միջոցներից ըստ հնարավորության չոգ-
տվելը:

Շրջանների լրագրերը փայլում են նման
հաղորդագրություններով: Ո՞վ ե այստեղ հան-
ցավոր: Մի՞թե մեր ապահովագրական որենս-
դրությունը, ըստ վորի հիվանդության դեպքում

տալիս ե փառապատիւ աշխատավարձը, վճարում ե րնչպէս ասում են, ,,լրիվ“:

Այո, կար ժամանակ յերբ բանվորները ու ծառայողները համար այդպիսի ապահովագրական դրութիւնն ոտնդծելու հակառակ ցանկութիւններ յեղան:

Յերբ Գերմանիայում մտցրվեց առաջին անգամ պարտադիր ապահովագրութիւն, խիստ վտանգ եյին զգում, թե մի գուցե այդ բարեգործութիւնը փշաջնի բանվոր դասակարգին ու տանի նրան գեպի բացարձակ ընդհանուր խաբեբայութիւն:

Վտանգավոր եյին համարում մեզ մոտ այդ ,,նորմալութիւնը“: Յեզ խորհուրդ եյին տալիս մեզ խնայել ժողովրդի հոգին և նման բաներ չանել: Սակայն ապահովագրական որդանները մասսաների բացարձակ անկում և անուղղելի վտանգ գերման ազգին մինչև այժմ չբերեցին և յերբեք սիմուլիացիան համաձայնակչի վերածվել:

Իսկ մեզ մոտ, յեթե վորոշ տեղերում նկատվում ե սիմուլիացիա այդ պիտի վերագրել վոչ այլ ինչի, յեթե վոչ մեր տգիտութեանը, անգիտակցութեանը և անկազմակերպութեանը:

Այժմ անցնենք սիմուլիացիայի, վորպէս հասարակական չարիքի, դեմ կովելու միջոցներին:

III. ՍԻՄՈՒԼԻԱՅԻԱՅԻ ԴԵՄ ԿՈՎԵԼՈՒ ՄԻՋՈՑՆԵՐԸ

Սոցիալական ապահովագրութիւնը հոկտեմբերյան նվաճումներից մեկն ե, ուստի և մենք պարտավոր ենք ամեն միջոց ձեռք առնել այդ պաշտպանելու և հասարակական դրամները պահպանելու: Վոչ մի գեպքում թուլատրելի չե այդ դրամների անտեղի ծախսելը և անգիտակից ապահովագրվածների կողմից, խարդախ նպատակով նրանց վատնումը, քանի վոր մենք տեսանք, վոր կան մարդիկ, վորոնք վոչ մի միջոցի առաջ չեն կանգնում թալանելու ապգանձարկղը և թուլացնելու նրան, ուստի անհրաժեշտ ե գտնել դրա դեմ կովելու համար խորհրդատու ձեռնահաս ընկերներ:

Աւստրալիական Լենինի

Յեզ ահա պատկերանում ե մեր առջև Իլիչի անմոռանալի դեմքը: Բանվորական շարժման բոլոր ճյուղերին ընկեր Լենինի կողմից արված են ցուցմունքներ: Նրանց մեջ կա և այսպիսին: Յուրաքանչուր, թեկուզ վորք բանվորական գործ պիտի կատարել. վորքան հնարավոր ե ճշտութեամբ, դրավելով գեպի այդ աշխատանքը քանի կարելի յե մեծ թվով հենց իրենց բանվորներին:

Լենինյան այս դիժը կիռարվում եր առաջին բայլշեիկ ապահովագրական գործիչների աշխատանքներում և դրա համար պատահականությունն չէ, վոր ապահովագրական գործը Ռուսաստանում ավելի լայն ծավալ ստացավ, քան մյուս յերկրներում:

Կուսակցական ու սահմափության կազմակերպությունների մասնակցությունը

Լենինյան այդ նույն դիժը պիտի անցկացնել և ներկա դեպքում: Յեւ իսկապես անցյալ տարի աշնանը ապգանձարկղների կոմիտեների վերընտրություններից առաջ Ռ. Բոլշ. Կ. Մոսկվայի Կոմիտեն, Մոսկվայի Խորհուրդը և Մոսկվայի Նահանգ. Արհմիությունների Խորհուրդը դիմեցին Մոսկվայի բոլոր բանվորներին, բանվորուհիներին և ծառայողներին մի կոչով, անհրաժեշտ գտնելով ամբապնդել ապահովագրվածներին բաշխվելիք նպաստների տեսակներն ու նորմաները, իսկ այս խնդիրների լուծման համար պահանջվում եր ահտիվ մասնակցություն սիմուլիացիայի բոլոր տեսակների դեմ մղվող վճռողական կռիվում:

Մամուլը յեւ կռիվ սիմուլիացիայի դեմ

Գրողների քաղաքից մի բանթղթակից սպառնում ե բոլոր «գանձարկղի թալանչիներ»-ին,

վոր նրանց գործին շուտով վերջ կը արվի:

Յեթե մենք ընդհանուր ուժերով կռվենք դրա դեմ, հեշտությամբ արմատախիլ կանենք այդ ախտը: Յեւ այսպիսի ձայների թիվը մեծ ե, նրանք առանձին կտրականությամբ հնչում են շրջանների բոլոր թերթերից: Մեկը գրում ե, վոր նորընտիր կոմիտեյին հարկավոր ե ամենակարուկ միջոցները ձեռք առնել սիմուլիացիայի և կռվել բժիշկների ու ԲԺ. Վեր. Հանձնաժողովների սխալ կարգադրությունների դեմ վորոնցով աշխատավորներին ազատելու արձակուրդներ են տրվում:

Մի ուրիշը գրում ե, վոր կոնֆերենցիան վորոշեց կատաղի կռիվ մղել սիմուլիացիայի դեմ, միաժամանակ ապգանձարկղի լիազորների կողմից բանվորական շրջաններում գրույցների միջոցով ծանոթացնել աշխատավորությանը ապահովագրական գործին:

Վերջապես մի յերրորդը հայտարարում ե, վոր վճռական պայքար ե պետք սիմուլիացիայի դեմ: Միայն հարկավոր ե լսել թե ինչպիսի բաներ են ընտրում. «անխնա», «կատաղի» ու «վճռական կռիվ»:

Յուրաքանչյուր դիտակից մարդ անհրաժեշտ պիտի համարի իրեն ուժերի կարողության հասփով կռվելու Ապահովագրական Գանձարկղի վը-

նաստունների դեմ, ինքը պիտի այդ զգա, և վոչ թե սպասի վորևե ցուցմունքի:

Բանվորը, վորպես գանձարկղի գիտակից անդամ պիտի կռվի հասարակական այդ չափերի դեմ:

Բոլոր ապահովագրվածները պիտի կռվեն սիմուլիացիայի դեմ

Ապգանձարկղն իրեն ուժերով չի կարող հսկել յուրաքանչյուր արձակուրդ ստացող հիվանդի: Ինչպես հետևել, թե արդյոք նա ճշտությամբ է ոգտագործել իր արձակուրդը, հետևել է հիվանդության բուժման, թե ի չարն է գործ դրել:

Յուրաքանչյուր մեկը, նախ և առաջ ինքը իրեն վրա յե հսկելու, իսկ արձակուրդը ի չարք գործ դնող ընկերոջը պիտի ասել, վոր դա թույլատրելի չէ:

Գանձարկղի բոլոր միջոցները, դիմումներն ու ցուցմունքները իրենց նպատակին չեն հասնի, առանց բանվորի ակտիվ աջակցության, առանց բանվորական լայն մասսաների ուշադրության:

Մեր մեծ առաջնորդն ունի յերկու մեծ հողված—մեկը կոչվում է «Մեծ պատվիրան»,

մյուսը՝ «Խորհրդային Իշխանության հաջողություններն ու ղեկավարությունները» — առաջինում նա ասում է «Կոմունիստական կազմակերպությունը հենվում է աշխատավորության ազատ ու զիտակից կարգապահության վրա»:

Դա նշանակում է՝ յեթե կամենում ենք լավ դնել հասարակական գործը, աշխատանքի պիտի լծվեն բոլորը միահամուռ ուժերով, գիտակցորեն ու կազմակերպված ձևով:

Յերկրորդ հողվածում ցույց է տված հաջողությամբ տպված գործի մի նմուշ ու բացատրված է այդ հաջողության պատճառը: Որինակը բերված է 1917 թ. մեծ անցքերից: Ընկեր Լենինը գրում է՝ «Հոկտեմբերին հեղափոխությունն ունեցավ հրաշալի հաջողություն, իսկ ինչո՞ւ, վստովհետև մասսան կազմակերպված էր»: Գործի հաջողությունը պահանջում է ընկերական կարգապահություն և կազմակերպված աշխատանք:

Վերջապես հենց այստեղ խորհուրդ է տրվում, ինչպես մոտենալ հարցին, — պետք է մոտենալ մտածված, տակտով ու մարդավարի ձևով և վոչ իշխանական մոտեցումով, սա յե հաղթության գրավականը:

Վոչ մի կասկած չկա, վոր բանվոր դասակարգի առաջնորդ ընկ. Վ. Ի. Լենինի ցուցմունքը

ների մեջ, մենք կգանենք մեր հարցի պատաս-
խանք։ Մեզ հարցնում են։—Ինչպես պահպանել
հասարակական գրառները վատնումներից, ով
պիտի պահպանի, ով պիտի կռվի սիմուլիացիայի
դեմ։

«Բոլորը»—ստացվեց պատասխանը։ Բոլոր
ապահովագրվածները միահամուռ ընկերական
կարգապահությամբ անմիջական ու գործնական
մասնակցություն պիտի ունենան այդ շարիքի
դեմ մղվող կռվում և կասկածից դուրս ե, վոր
հաղթություն կտանեն։

Ֆինո՛ւ սիմուլիացիայի դեմ կռիվն ապահովա-
գրվածների իրենց պարսֆն է

Ինչո՞ւ հենց իրենք պիտի գործի անցնեն,
գուցե մի ուրիշն ել կարող ե այդ անել։ Ո՛ւմ
գարգն ե կտրել, վոր զբաղվի իրեն չվերաբերող
գործով։ Ո՛ւմ համար ե ձեռք բերած յերկարա-
տե կռիվներից հետո սոցիալական ապահովա-
գրությունը և ով ե այդ ձեռք բերել—բանվոր-
ները, հոգուտ բոլոր ազնիվ աշխատանքով ապ-
րողների համար։

Ապգանձարկղների ֆոնդերն իրենց բան-
վորների ֆոնդերն են։ Դա նրանց ամենամեծ
գանձն ե։ Բացի բանվորից ուրիշ վո՞չ վոք տըն-

տեսապես շահագրգռված չե այդ ֆոնդերն
պահպանման ու բարգավաճման խնդրում։

Բանվորներն ավելի լավ են զգում, թե
ինչ պիտի անել իրենց հիմնած վեհ գործի բար-
գավաճման համար, ինչպես ոգնել աշխատավո-
րին, յերբ նա կորցնում ե իր աշխատավարձը,
կամ նեցուկից զրկված ընտանիքին, յերբ մեռ-
նում ե աշխատավորը։

Մեծ ջանք ե հարկավոր այդ բարդ գործն
իրագործելու համար։ Առանձին անհատի և ա-
ռանձին խմբերի ուժերից վեր ե այդ—այստեղ
հարկավոր ե աշխատողների կուռ կոլլեկտիվ,
այն ե՝ հարկավոր են իրենք ապահովագրված-
ները, իրենց ընկերներին ավելի մոտ կանգ-
նածները։

Ապահովագրվածների մասնակցության չա-
փիցն ե կախված կռվի հաջողությունը և՛ սի-
մուլիացիայի դեմ, և՛ բանվորների վրա վառ
ազդող յերևույթների դեմ։

Բանվոր դասակարգի վաղեմի ցանկությունն
եր մեծ ազդեցություն ունենալ գոյություն ու-
նեցող «Հիվանդանոցային գանձարկղի» վրա։
Այժմ հասել են դրան։

Ցերբեմն հարց ե ծագում, թե ինչո՞ւն ե
կայանալու մասսաների ամենորոյա մասնակցու-

Թյուներ սոցիալական ապահովագրության գործում:

Այդ հարցի լուծումն այնքան ել դժվար չէ. հարկավոր ե միայն, վոր յուրաքանչյուր ապահովագրված մասնակցի ընդհանուր գործին, ինչպես այդ անում ե մեղուն իր հազարավոր ընկերների հետ մեղր պատրաստելիս:

Նրան չի հետաքրքրում այն, թե ով ե ոգտրվելու այդ աշխատանքից՝ մեղրից. նա միայն թարվում ե գիտակցությամբ, վոր այդ ընդհանուր աշխատանքի մեջ կա և իր աշխատանքը՝ մի կաթիլ մեղրը: Նույն գղացմունքն ե ունենալու և հանրագուտ գործի համար աշխատող յուրաքանչյուր մի աշխատավոր:

Սիմուլիացիայի դեմ կռվելու ձևվեր

Այս բոլորից յերևում ե, վոր ապահովագրվածները իրենք պիտի կռվեն սիմուլիացիայի դեմ և իրենց սուտ հիվանդ ընկերներին ուղիղ ճանապարհի վրա կանգնեցնեն:

Յեթե մեզնից վորևե մեկը նկատում ե, վոր առողջ ապահովագրվածը արձակուրդ ե ըստացել և մանավանդ այդ արձակուրդի միջոցին պարապում ե կողմնակի աշխատանքով—առևտրով և այլն, մենք պարտավոր ենք այդ մա-

սին հայտնել Ապահովագրական Գանձարկղին կամ տեղկոմին, այդ չարագործությունը կասեցնելու համար:

Ապահովագրական Գանձարկղների գործը ընդհանուր գործ ե, ուստի բնական ե, վոր բոլորը միահամուռ ուժերով պիտի լծվեն այդ գործին:

Վնասակար ու անցանկալի յերևույթների դեմ կռվել պիտի բազմակողմանի լինի: Կը պատահի հիվանդ, անտարբեր վերաբերվող դեպի հիվանդության բուժումը, նրան խորհուրդ տուր չխուսափել բժշկի պատվերներից: Կը պատահի մի ուրիշ հիվանդ, գիտավորյալ կերպով իրեն հիվանդությունը յերկարացնող, առա, վոր դա ամօթ ե:

Խաղաղ ճանապարհով համոզելը մեծ բան կարող ե անել: Գանձարկղի գիտակից անդամները չպիտի թուլյատրեն վորևե մեկին անաշխատունակության սիմուլիացիա անելու:

Սիմուլիացիայի հայտնաբերելը և այդ մասին հայտնելը մասնություն չէ, այլ սեպուհ պարտականություն:

Սիմուլիանտին պատահողն սկզբից պիտի համոզի յետ կանգնել այդ վատ քայլից, կարիքի դեպքում պիտի զիմի ընկերների ոգնությանը և հետո միայն պիտի զգուշացնի բժշկին

կամ ապգանձարկղին, դրամ չվճարելու մասին։
Վորքան քիչ լինեն ապգանձարկղի նման
վճարումները, այնքան տնտեսած կլինի նա իր
միջոցները և այնքան լայն կտարածի իր գոր-
ծունեությունը։

Ավելի մոտ են կանգնած մասսային և ա-
վելի լավ են ճանաչում բանվորներին միութե-
նական ցածր կազմակերպությունները և աշխա-
տավորական ակտիվը—տեղկոմները, կուսբջիջ-
ները, աշխատանքի պաշտպանություն հանձնա-
ժողովները, բանթղթակիցները։

Այս բոլոր խմբակները պիտի միմյանց ա-
ջակցեն դրված նպատակին հասնելու համար։

Բժիշկը յեվ սիմուլիացիայի դեմ կռվելը

Ո՞ւմ են դիմում հիվանդներն առաջին ան-
գամ։ Ի հարկե բժշկին. նրա մոտ են գնում թե
խսկական հիվանդները և թե հիվանդ ձևացող-
ները։

Այդ դեպքում բժշկի վրա պարտականու-
թյուն է ընկնում վորոշել, վորտեղ է ճիշտը և
վորտեղ սուտը, և ահա բժիշկը—ինչպես ասում
են—մնում է յերկու կրակի մեջ՝ մի կողմից
պահպանել հիվանդի շահերը, իսկ մյուս կողմից
հավատարիմ լինել դեպի այն գանձարկղը, վորը
նրան է հավատացել այդ գործը։

Ուստի բժիշկը պարզ կերպով պիտի իրեն
պատկերացնի, թե ինչ է սիմուլիացիան և ինչ-
պիսի միջոցներով կարելի յե այդ հայտնաբե-
րել։ Յեվ այսպես, քանի վոր թե իսկական հի-
վանդները և թե հիվանդ ձևացողները ամենից
առաջ բժշկի մոտ են գնում, նրան է ընկնում
սիմուլիացիայի, վորպես հասարակական չարե-
քի դեմ մղվող կռվում ամենամեծ դերը։

Սիմուլիացիան հայսնաբերելու կարգը

Թե ինչով պիտի առաջնորդվի բժիշկը սի-
մուլիացիան հայտնաբերելու համար, բոլորը
թվել հնարավոր չե։

Միանգամայն անաչառ, հիմնական գիտու-
թյունները յուրացրած և յերկար տարիների
փորձառություն ունեցող բժիշկը իհարկե կա-
րող է բացել ճշմարտությունը։

Ի միջի այլոց այդ մասին ցուցմունքներ
տրված է բժիշկ Բեկկերի գրքի ուսուցանե-
հրատարակության մեջ (Պրակտիկա Մեդիցինի
հրատարակություն 1910 թ., Հիվանդություն
սիմուլիացիա և նրա հայտնաբերելը)։

Նրանցից վոմանք այնքան հետաքրքիր են,
վոր անկարելի է չհիշել։ Սիմուլիանները ա-
մեն կերպ աշխատում են խուսափել վերաբնու-
թյունից։

Ինչպես բժիշկն է ասում, նրանք քննության են գալիս կանանց ուղեկցությամբ, վորովհետև, իբր թե գլուխը պտույտ է գալիս և չի կարող մենակ, առանց ուրիշի ոգնության ման գալ, իսկ քիչ հետո տեսնում են նրան կառք քշելիս և կամ առանց ուղեկցի զբոսնելիս: Սիմուլիանտները իրենց շատ ազնիվ են համարում և ասում են, վոր իրենք սիմուլիանտներ չեն, այլ կարիքն է ստիպում ծանրաբեռնել գանձարկղը:

Ուրիշները «սուս ու փուս» են լինում, խորամանկ նայում են, միշտ լուռ են և հարցերին պատասխանում են շատ դանդաղ:

Պիտի հետեւել նրանց շարժումներին: Սիմուլիանտը միշտ իրեն հիվանդությունը սովորականից ավելի յե ձևացնում, ճնա կույրից վատ է տեսնում, խուլից վատ է լսում, կաղից ավելի յե կապում և այլն»:

Նրանք սիմուլիանտները որդանիզմի ընդհանուր գծով յայնքան չի համապատասխանում, որինակ՝ զորք ստվում են ձեռքերի անաշխատունակությամբ, մինչդեռ շատ աշխատելուց ձեռները չեն թանցում և ծածկված:

Ճշմտությունը փնտռելու համար, բժիշկները իրենց ձեռքի տակ ունեն յերկու տեսակ միջոց—զարգացած բժշկական տեխնիքական և ընդհանուր բնական կրող միջոցներ:

Բժշկի համար ոգտավետ է տեղն ու տեղը հիվանդի բոլոր հայտարարությունները մանրամասն գրի առնելը, վորպեսզի հետո քննության ժամանակ արած հայտարարությունները հետ համեմատել:

Սովորաբար այստեղ, ասում է բժիշկ Բեկկերը, սիմուլիանտները ընկնում են թակարդի (թալադի) մեջ:

Հին ժամանակ սիմուլիացիա հայտնաբերելու համար զանազան միջոցների ելին դիմում—մի շարք այդպիսի միջոցներով յերբեմն հաջողվում եր ի հայտ բերել սուտը: Նկարագրվում է այսպիսի դեպք:

Դատարանում բժիշկը մոտենում է հետևից իրեն խուլ ձևացնող մի սիմուլիանտի և կամաց ասում է ականջին, վոր վարտիկը կոճկի. առ անմիջապես սկսում է կոճկել և այդպիսով մատնում է իրեն:

Շարունակելով թվել բժշկի ձեռքի տակ յեղած միջոցները, Բեկկերը վորոշակի կերպով առաջադրում է սիրալիր զրույցի և զգուշորեն համոզմունքի ճանապարհը: Սիմուլիացիայի դեմ վուվելու ամենահիմնական միջոցը նա համարում է տուժողին մանրակրկիտ ուսումնասիրելու գործը, նրա գանգատների ճիշտ գնահատումը և չափազանցած պահանջների ճիշտ սահմանի վորոշումը:

Հետագայում առաջարկվում է, վորպես
ոգտակար միջոց, կիրառել անսպասելի այցե-
լուծությունները հիվանդի տունը և հիվանդին
փորձի համար հիվանդանոցում տեղավորելը
կասկածելի դեպքում, խորհուրդ է տալիս ու-
սումնասիրել հիվանդի անցյալը, պարզել նրա
ժառանգականությունը, առողջության դրու-
թյունը մանկական և պատանեկական հասա-
կում:

Այս բոլորը պիտի կիրառել ապահովագրու-
թյան բնագավառում գործնականապես, ավե-
լացնում է բժիշկը, և այն ժամանակ, դուրսին
է հիվանդության և դժբախտ դեպքի միջև յե-
ղած կապը պարզել, թե արդյոք իսկապես կապ
կա, թե դա սիմուլիացիա յէ:

Անհրաժեշտ է դժբախտ դեպքից հետո ան-
միջապես տեղեկութուն ունենալ տուժածի ա-
ռողջության մասին: Ոգտակար ու հիմնավոր
տեղեկութուն այդ դեպքում կարելի յէ ստա-
նալ առաջին բժշկական ոգնութուն ցույց տվող
բժշկից:

Այն հիվանդանոցից, վորտեղ առաջ բուժ-
վել և տուժողը նույնպես կարելի յէ տվյալներ
հավաքել նրա ունեցած հիվանդություններէ
մասին:

Մի քանի հիմնարկությունների սերտ աշ-
խատանք է անհրաժեշտ—յեզրակացնում է բժ-
ժեկները, այն ժամանակ հարցը կըստանա բազ-
մակողմանի լուսաբանութուն:

Բժիշկ նազեժդինը տալիս է հիվանդու-
թյունների ցանկը, նրանց սիմուլիացիան և
նրանց հայտնաբերելու միջոցները: Այդ ցանկը
ընդգրկում է շատ հիվանդություններ, վորոնց
կարելի յէ սիմուլիացիա անել:

Անհրաժեշտ է բժեկին ծանոթությունը արտադրության աշխատանքի նե

Բժշկող բժշկին, սիմուլիացիայի դեմ կռիւ-
ղու համար, անհրաժեշտ է հանդամանորեն ծա-
նոթանալ հիվանդի տարած աշխատանքների հետ
արտադրության մեջ:

«Կաշեգարկա» թերթը գրում է, վոր Կրա-
մատորսկի ապրանքարկղում սիմուլիացիայի
դեմ կռիւլ թույլ է տարվում: Պատճառը այն է,
վոր չկա ուժեղ հսկիչ և վոր գլխավորն է, շատ
դեպքերում բժիշկները ծանոթ չեն արտադրու-
թյան պրոցեսին ու ազատում են աշխատան-
քից բանվորներին այն ժամանակ, յերբ աշխա-
տանքը նրանց համար ամենևին վնասակար չէ:

Գործին ոգնելու համար, թերթը խորհուրդ է տալիս բժշկի ընդունելությունների ժամանակ արտադրությունից յերկու ընկերներ նշանակել բժշկին ոգնելու և այդ միջոցով հույսունքի սիմուլիանտներին բռնելու:

Իրեն առանձնասենյակում առանձնացած աշխատանք տանող բժիշկը, բանվորի համար ավելի քիչ է ոգտակար, քան նա, ով հաճախ այցելում է գործարան, տեսնում է թե ինչպես է գնում գործը արտադրության մեջ, ուսումնասիրում է աշխատանքի բնույթը, դեմքերից ճանաչում է բոլոր բանվորներին և մինչև անգամ գիտե նրանց ընտանեկան նիստ ու կացը:

Տեսնելով բժշկին իրեն միջավայրում դյազդահի առաջ, բանվորը մոտ է գգում նրան: Գրա հետ միասին այդ հաճախակի շփումը կողմի բժշկին վորոշել ու հայտնաբերել բանվորի հիվանդությունը:

Այստեղ բանվորները հաճույքով կրսկսեալ պատմել իրենց մեջ յեղած հիվանդությունները գեպքերի մասին, կարտահայտվեն ուրիշ բժիշկների մասին, հենց այստեղ բժիշկը կարող է տալ բարի խորհուրդ, կարող է կատակ անել և վիճել:

Յենթադրենք, այսօր բժշկի առանձնասենյակն է յեղել թթված գեմքով սիմուլիանտը և

գանգատվում է ինչ վոր մշտական ցավի մասին:

Այդ նույն օրը ճաշելու ընդմիջումի ժամանակ, գործարան հաճախող բժիշկը, կտեսներ, ինչպես այդ մռայլ հիվանդը կատակներ եր անում ընկերների հետ, ինչպես ծանր իր եր բարձրացնում և կլսեր, թե ինչպես ընկերները ծաղրում եյին անհաջող սիմուլիանտին:

Բերենք մի ուրիշ օրինակ, թե ինչու հիվանդին ճիշտ բժշկելու համար, բժշկին հարկավոր է ծանոթ լինել արտադրությանը:

Բանվորը ցավեցրել է վոտքը, նա հիվանդանում է մեկ-յերկու շաբաթ, բայց համենայն դեպս փոքր ցավ է զգում, յեթե նա տոկար է իհարկե կարող է աշխատել, իսկ յեթե նրան անհրաժեշտ է մեքենայի վրա բարձրանալ և կաթսայի վառարանը մաքրել, պետք է նրան ազատել աշխատանքից:

Բժ. վեր. հանձնաժողովների համար ել նույնպես, ինչպես բժշկող բժշկի համար, անհրաժեշտ է—կարողանալ հաշվի առնել հիվանդի արհեստը:

Հանձնաժողովի առաջ կա յերկու հիվանդ՝ յերկաշատև արձակուրդ խնդրող: Յերկուսն ել տիֆ են ունեցել, յերկուսի ել սիրտը թույլ է, նրանցից մեկը ծանր աշխատանքի բանվոր է, իսկ մյուսը գրասենյակային ծառայող է:

Նրանցից ով ավելի յերկարատև արձակուրդի կարիք ե գգում. իհարկե բանվորը, քանի վոր նրա աշխատանքի պայմաններն ավելի ծանր են:

Յեթե միայն ղեկավարվել հիվանդություններից ուցակով յերկու հիվանդին ել պետք եր առաջ միևնույն տեղությամբ արձակուրդ: Բանվորի համար այդ ժամանակը քիչ կլինի, իսկ ծառայողի համար շատ: Ահա թե ինչու կարեւոր ե վոր բժ. վեր. հանձնաժողովում լինեն ապահովագրական լավ գործիչներ. «ծանոթ արհեստակցական, առողջապահության, աշխատանքի պաշտպանության հարցերի հետ և սերտ կապված գանձարկղի հետ»:

Բժիշկներին անհրաժեշտ ե ծանոթ լինել ապահովագրությանը, տեսականորեն յեվ գործնականորեն

Բացի արտադրության հետ ծանոթ լինելուց, բժիշկներին անհրաժեշտ ե և սոցիալական ապահովագրության թեորիայի և պրակտիկայի հետ ծանոթություն ունենալ:

Անհրաժեշտ ե բժիշկների մեջ ուժեղացնել ապահովագրության լուսավորությունը, նրանց քաշել դեպի ապագանձարկղների շահերը, նրան-

ցից վրձանց ոտար չե այդ, իսկ բժիշկներից շատերը խուսափում յեն սոցիալական ապահովագրությունը ուսումնասիրելուց:

Յեվ յեթե բժիշկը բժիշկներն ասում են. «Մեր գործն ե բժշկել, իսկ ձերը սոցապահովագրությամբ զբաղվել», իհարկե նրանք արդարացի չեն:

Թեկուզ հենց վերցնենք ապահովագրական մարմինների ֆինանսական դրությունը: Անպայման ի նկատի պիտի ունենան այդ արձակուրդ տալու իրավունքը ունեցող բժիշկները, մասնավոր նրանք, վորոնք առատ կերպով հիվանդության թերթիկներ են տալիս «Լավ բժիշկ» անուն վաստակելու համար:

Նրանք արձակուրդի անհրաժեշտությունը արդարացնում են ասելով. «Որգանիզմը մաշված ե և հիվանդությունը ակնհայտ»:

Գործնական միջոցներ սիմուլիացիայի դեմ կռվելու

Շատ վեճեր են ծագում հիվանդության պատճառով տրվող արձակուրդի տեղության առթիվ՝ թե բժիշկը քանի որով կարող ե աշխատանքից ազատել:

Այդ հարցը լուծում են մի քանի տեսակ— Ահնիզդրադի նախնական սոցապահովագրու-

թյունը բեռնակիրներին մեջ սիմուլիացիայի դեմ կռիվը ուժեղացնելու համար, վորոշել ե բժշկող բժիշկների կողմից արված հիվանդության թերթիկների ժամանակամիջոցը սահմանափակել 7 որով:

Ուրբինսկի գավ. քաղ. ապահովագրական գանձարկղը սիմուլիանտների վրա հսկողությունն ուժեղացնելու համար, վորոշել ե, վոր բժիշկը հիվանդին արձակուրդ տա ամենաշատը 4 որ, իսկ հինգերորդ որը հիվանդը ներկայանա բժ. վեր. հանձնաժողովին:

Ուլեանովսկուց գրում են, վոր ապահովագրական գանձարկղները ծանրաբեռված են ժամ. անաշխատունակության նպաստի բաշխումով: Միևնույն բանվորը մի ամսում մի քանի անգամ ոգտվում ե յերկու-յերեք որվա արձակուրդով:

Դրա դեմ առաջարկում են հետևյալ միջոցները.—

1) Վոտքի վրա ե տանը գտնվող հիվանդներից, վոշ ավելի քան յերկու որով արձակուրդ ունեցողներին նպաստով չբավարարել.

2) Բժշկությունը կատարել հիվանդանոցում.

3) Հիվանդներին անցկացնել բժ. վեր. հանձնաժողովով, վորը հաճախ գումարել ե

4) Խիստ հսկողություն սահմանել տանը բուժվողների վրա:

Յեկատերինսկավի բուժարանների, հիվանդանոցների, բժ. վեր. հանձնաժողովների ե ապգանձարկղների աշխատակիցների խորհրդակցությունը, սիմուլիացիայի դեմ կռիվը հարցի վերաբերյալ, արտահայտվեց հոգուտ հետևյալ ձևերի ընդունման՝ ունենալ ընտանեկան քարտեր, ուժեղացնել կապը գործարկողների ե արհմիությունների հետ, յուրաքանչյուր յերկու ամիսը մեկ անգամ գումարել արտադրողական խորհրդակցություն, վորտեղ բան. բուժ. բաժինը ե ապգանձարկղը հաշիվ տան բանվորներին:

Աշխատանքի ընդունելիս ծառայողներին ե բանվորներին յենթարկել բժշկական քննության, վերանայել բժիշկների ծանրաբեռվածության աստիճանը, քանի վոր այդ հիման վրա հոգնածության ու անուշադրության հետևանքով, բժիշկների աշխատանքի վորակը իջնում ե:

Հիվանդի ուսումնասիրությունը
հիվանդանոցում

Պրոֆեսոր Ա. Ա. Սուխովը նկատում ե, վոր սիմուլիացիայի մասին յեզրակացություն

հանելու համար «միմիայն հիվանդի վրա հըս-
կողություն ունենալը քիչ է. այլև անհրաժեշտ
է ուսումնասիրել հիվանդին: Կան շատ ջղային
հիվանդներ, վորոնց հիվանդությունը այնքան
մուլթն է և բարդ, վոր մինչև հաշվի առնելու
ժամանակը չի հաջողվում նրան նույնիսկ փորձ-
ված և հմուտ բժիշկներին անգամ այդպիսինե-
րին ուսումնասիրել:

Մյուս կողմից քիչ փորձառություն ունե-
ցող բժիշկները կարող են գերազնահատել, չա-
փազանցնել կամ թերազնահատել հիվանդու-
թյան ներկա դրությունը:

Թե այս և թե մյուս դեպքում սիմուլիանտ-
ների տոկոսը աճում է: Այդ տոկոսի իջեցմա-
նը կարող է նպաստել միայն նրանց հայտնաբե-
րումը, ստուգումը բարձր բուժ. հիմնարկնե-
րում, վորտեղ համապատասխան փորձը կրկա-
տարվի և կպարզվի թե հիվանդի անաշխատու-
նակությունը սուտ է թե ճիշտ:

Այս միջոցը ավելի արդյունք և խնայողու-
թյուն կըտա ապգանձարկղին, քան պայքարելու
այլ միջոցները:

Սիմուլիացիայի դեմ կռվի հաջողության
համար ցանկալի յե, վոր մասնագետ բժիշկնե-
րը հետևեն քննվողին վոչ միայն եքսպերտ
հանձնաժողովներում քննելու ժամանակ, այլև

հիվանդանոցում, վորտեղ կարելի յե բազմա-
կողմանի և լրիվ ուսումնասիրել հիվանդության
ընթացքը և ուղիղ վորոշել թե աշխատունա-
կությունը արդեն կորած է, թե նա դեռ կա:

Ապահովագրական գրույկի մեջնելը

Նպաստ ստանալու փաստաթղթերը տալիս
իրենք ապգանձարկղները պիտի լավ հսկեն
սուտ հիվանդներին: Ներկայացրած փաստա-
թղթերը քննելիս պահանջում է մեծ ուշադրու-
թյուն և զգուշություն:

Հաճախ են պատահում բուժքարտերի և
հիվանդության թերթիկների զեղծումներ: Վոր-
պեսզի արգելել ուրիշի փաստաթղթերով ոգ-
տվելը, հարկավոր է ապգրքույկների վրա փակ-
ցնել ապահովագրվածների լուսանկարը:

Բժիշկները հիվանդության թերթիկի տեղ-
այդ գրքի մեջ կարող են մտցնել իրենց նշանա-
ռումները և հենց այստեղ կարող են գրել ամեն
տեսակ բաշխումներ:

Վնաս չեք գրքույկներին կցել ապրիլին
կերպով ապահովագրական միջոցներից ոգտվող-
ների դեմ քրեյական հողվածների քաղվածք-
ներ:

Ապահովագրական գանձարկղում քիչ չեն

դեպքեր, յերբ միևնույն անհատը ստանում է նպաստ թե գործադրկության և թե հաշմանդամության:

Չամոսկովրեցկայա գանձարկղում այդ բանի դեմ ընդունված եր այս ձևը, ամիսը մեկ անգամ այբուբենական կարգով գործադուրկների ու թոշակառուների ստուգում եր կատարվում. այսպիսով պարզվեց, վոր 22 հոգի թե գործադրկության նպաստ եյին ստանում և թե թոշակ եյին ստանում, իբրև աշխատանքի անկարներ:

Նման կրկնակի հաշվապահության ստուգումը շատ դժվար ե, քանի վոր աշխատողները նպաստ ստանում են աշխատանքի վայրում, իսկ գործադուրկներն ու հաշմանդամները ըստ բնակության տեղի:

Բոլոր տեսակի նպաստների և թոշակների համար ապահովագրական մի գրքույկը սահմանելը վերջ կդնեթ թե միաժամանակ մի գանձարկղից յերկու տեսակի ապահովագրական նպաստ ստանալուն և թե ժամանակավորանաշխատունակության նպաստը յերկու և ավելի գանձարկղներից ստանալուն: Ահա թե ինչպիսի միջոցների են դիմում մարդիկ, առանց մտածելու և հաշիվ տալու իրենց թե դրանով վորքան չարիք են բերում իսկական կարիք ունեցողներին ոգնելու ընդհանուր գործին:

Մոսկվայում հաշվում են մինչև 27.000 ապահովագիրներ: Յուրաքանչյուր հիմնարկություն կամ ձեռնարկություն ունի բազմաթիվ բաժիններ, յենթաբաժիններ, ճաշարաններ, խանութներ, վորոնք ցրված են ամբողջ քաղաքի մեջ:

Վորքան ել ամրացրած չլինեն ապահովագրվածները կենտրոնական հիմնարկությանը կամ տեղկոմին, նրանց այս շրջանից այն շրջանը փոփոխմանը հետևելը անհնար ե:

Միասնական ապահովագրական գրքույկ մտցնելը մեծ ոգուտ կրբերեր և բացի դրանից տեղի չեյին ունենա այսպիսի ծիծաղելի դեպքեր, վորպիսիներից մեկը հայտնաբերվել ե Նեմ-հանրապետությունում:

Մի ապահովագրված կին, հղիության 2-րդ ամսում իր փոխարեն ուղարկել ե բժշկական քննության մեկ ուրիշ հղիության 8-րդ ամսում գտնվող կնոջ: Բժիշկը քննելով վերջինիս տալիս ե անհրաժեշտ արձակուրդը, սակայն արձակուրդը յերկարում ե, ծնունդը ուշացավ վեց ամսով:

Բժշկական գրքույկի վրա լուսանկար փակցնելը անհնար ե դարձնում ձրի բժշկություն կամ դեղորայք ստանալու համար գրքույկը ուրիշներին տալը:

Հիվանդության քերթիկը գրամական
փաստաթուղթ

Այժմ անցնենք հիվանդության թերթիկներին: Այս գրամական փաստաթղթերը հաճախ են կեղծվում:

Նրանք ի չարն են գործադրվում յերեք տեսակ:

1) Զեղծվում է աշխատանքից ազատվելու որերի թիվը:

2) Զեղծվում են հիմնարկի նշանառուները աշխատավարձի չափի մասին:

3) Գողացվում են հիվանդության թերթիկների մաքուր բլանկներ, սուտ տեղեկություններով լցնելու նպատակով: Թվերը զեղծելուց խուսափելու համար, որինակ, յերբ 1-ը դարձնում են 4 կամ յերբ ավելացնում են 1, պետք է աշխատավարձի գումարը գրել բառերով և վոչ թե թվանշաններով և վերջինս հաստատել պատասխանատու անձնավորության ստորագրությամբ:

Բժշկող բժշկի կողմից ազատելու ժամանակամիջոցը կեղծում են, արձակուրդն ավելացնելու նպատակով, որինակ՝ բժիշկը գրում է «Աշխատունակ է ճանաչված նոյեմբերի 3-ից» իսկ չարագործը 3-ի առաջ 1 է ավելացնում և

ստացվում է աշխատունակ է ճանաչված 13-ից նոյեմբերի»:

Նման կեղծիքից խուսափելու համար աշխատանքից ազատելու և առողջանալու ժամանակամիջոցը պիտի գրել բառերով և առաջարկել է բուժ. հիմնարկներին հիվանդության թերթիկների կտրոններն անհապաղ ուղարկել գանձարկների կտրոններում հիվանդ. արկղ այն հաշվով, վոր գանձարկում հիվանդ. թերթիկը ներկայացվելուց կտրոնները ստացված լինեն և հնարավոր լինի ստուգումն կատարելու սիմուլիացիայի դեմ կովելու միջոցների մասին. հաճախ ելին գրում լրագիրներում, իսկ 1925 թ. 26-ին փետրվարի հրատարակեց ՍԽՀ Միութ. Աշխտողկոմատին առնթեր սոցիալական ապահովագրության Միութենական Խորհրդի № 75/902 վորոշումը. «Ժամանաշխ. նպաստը ստանալու չարաշահումները կանխող միջոցների մասին»:

Միության Խորհուրդն անհրաժեշտ դառավ հիվանդության թերթիկները լրացնելու, ստորագրելու և բուժ. հիմնարկների կողմից թերթիկի կտրոնը գանձարկներին ուղարկելու մասին վորոշ կանոններ սահմանել:

Միևնույն ժամանակ, ապրիլի կերպով լրացնող ու թերթիկ տվող թե բժիշկները և թե սուտ ու սխալ տեղեկություններ տվող հիվանդները:

նարկությունների վարչական մարմինները պիտի քրեական պատասխանատվության կանչվեն:

Նորհրդային իշխանությունն աշխուրջ ե գեպի այն հարցերը, վորոնք ծեծվում են մամուլում. և յուրաքանչյուր գործնական առաջարկ ու խելացի միջոց հառարակական գործի թերությունները վերացնելու մասին՝ շուտով դառնում են վորոշումներ ու որենքներ:

Հիվանդանոցային թերթիկները պիտի ապադրել գրքույկի ձևով. և ժապավինելուց, համարակալելուց կնքելուց հետո միայն հանձնել բուժ. հիմնարկներին:

Առբաժինները պիտի այդ թերթիկների հաշիվը պահեն ինչպես դրամական փաստաթղթերի հաշիվ:

Նպաստ կամ կենսաթոշակ տալիս ևս պիտի հետևել, վոր դրամները իսկական ապահովագրվածի ձեռքը ընկնեն—դրա համար ստացողը պիտի ներկայացնի անձնական վկայական կամ վկայական հիմնարկությունից:

Յեթե բաշխումը կատարվում ե փաստաթղթերի յերկրորդ որինակներով տվյալները պետք ե նրանց տվյալները համեմատել աշխատավայրի ու բուժ. հիմնարկի տվյալների հետ:

Գանձարկղում ստացվող թերթիկները ստուգելու համար անհրաժեշտ ե ձեռքի տակ ունե-

նալ, թերթիկներ տվող բժիշկների ու բուժ. հիմնարկների կնիքների ու ստորագրությունների որինակները:

Համեմատելով թերթիկների վրայի կնիքը և ստորագրությունն այդ որինակների հետ, հեշտ ե գտնել կեղծիքը:

Բժշկական հսկողություն

Հին ժամանակ ցարական կառավարությունը չէր պարապում իրեն համար այնպիսի «ստոր» գործով, ինչպիսին ե բանվորների առողջության ու աշխատունակության պահպանման գործը:

Հիվանդանում եր բանվորը—նրան ինչ, չե վոր ինքը բանվորի հիվանդության ամբողջ ժամանակամիջոցում վոչինչ չէր վճարում: Հաբկավոր չէր և բժշկական հսկողություն ունենալ:

Ժամանակավոր անաշխատունակության մասին սոցիալական ապահովագրության որենքը դուրս գալուց հետո, յերբ հիվանդության ժամանակամիջոցի համար, աշխատավորն սկսեց գանձարկղից ստանալ իր աշխատավարձը, կարիք դրացվեց և բժշկական հսկողության:

Բժշկական վերահսկողության գլխավոր

նպատակն ե աշխատավորի աշխատանքի ու առողջութեան պահպանութիւնը, հիվանդութեան սիմուլիացիայի դեմ կռիւնքը և ապահովագրական միջոցների պահպանումը:

Բժ. վերահսկիչ հանձնաժողովը (Բ. Վ. Հ.) հաստատում ե ժամ. անաշխատունակութիւնը և համապատասխան արձակուրդն ե տալիս, պարզում ե թե հիվանդը մասնագիտական բժշկութեան (որինակ՝ սանատորիայում հիվանդանոցում) կարիք զգում ե թե վոչ և ինչ չափով վորոշում ե նրա աշխատունակութեան վերականգնումը և գործի անցնելու ժամանակը:

Ակնհայտ հաշմանդամութեան դեպքում, ուղարկում ե բժշկական եքսպերտիզայի բյուրոյին, վորոշում ե ավելի թեթև աշխատանք տալու և արհեստի փոփոխման անհրաժեշտութիւնը:

Ստուգում ե բժշկող բժշկի կողմից աշխատանքից ազատելու ճշտութիւնը (վորպիսին ստուգման ժամանակ հայտնաբերվում են աշխատանքից փախուստ տվածները և «թերթիկավորները»): Բնակութեան համար լրացուցիչ տեղ ստանալը և բուժման համար արտասահման գնալը, նույնպես մտնում ե բժշկական հանձնաժողովի գործունեության մեջ:

Պետական հիմնարկութիւններին ու ձեռ-

նարկութիւններին կից բուժարաններին, հիվանդանոցներին և տանը բժշկական ոգնութիւնը ցույց տվող բժիշկներին իրավունք ե տրվում բժշկվելու համար աշխատանքից ազատել այն հաշվով, վսր ազատ որերի թիվը չանցնի յերկու շաբաթից, վորից հետո հիվանդները պիտի ուղարկվեն իրենց աշխատավայրի շրջանային բժշկական հանձնաժողովները:

Բանվոր-ծառայողներին արձակուրդ տալու վրա սահմանած հսկողութիւնը դեռ բավական չե, հարկավոր ե ապգանձարկներին կից հիմնել նաև տանը բժշկվողների վրա վերահսկող մարմին, բժշկի ղեկավարութեամբ:

Այստեղ պիտի մտնեն բժշկութեանը ծանոթ անհատներ (բժշկական ուսանողներ, բուժականեր և այլն):

Վերահսկիչի աշխատանքը տարվում ե այսպես. հաշտարմատար բժիշկը «տեղեկութեան» հիման վրա, ջոկում ե կասկածելի դեպքեր և այդ հիվանդի տունն ե ուղարկում վերահսկիչին, տալով նրան կարևոր հրահանգներ:

Վերահսկողութիւնը ստոր պառկած հիվանդների վրա

Հիվանդը պիտի կատարի բժշկի բոլոր ապատվերները, իսկ ապգանձարկը պիտի հսկի,

ուստի և անհրաժեշտ է կազմակերպել տան հի-
վանդի հսկողութիւնը:

Այստեղ վերջինս ունի հետեւյալ նպատակը.

1) Ապահովագրւածի ղրութեան հետ ծա-
նոթանալ.

2) Հսկողութիւնը բժշկող բժշկի պատվեր-
ների կիրառման վրա և

3) Կռիվ սիմուլիացիայի դեմ:

Այս վերահսկողութիւնը կատարւում է
հավատարմատար բժշկի կամ այդ նպատակի
համար հրավիրւած հատուկ աշխատակիցներէ
միջոցով:

Այստեղ կրկնակի ստուգում է տեղի ունե-
նում՝ առաջինը յեղել է հենց սկզբից բժ. վեր-
հանձնաժողովում, յերբ սիմուլիանտը յեկել եք
հայտնելու իրեն գոյութիւնը չունեցող հիվան-
դութեան մասին:

Այնտեղ նա կարող եր այս կամ այն ճա-
նապարհով դուրս պրծնել և արձակուրդ ստա-
նալ. «փորձված ու սովորած սիմուլիանտին մեր-
կացնելը հեշտ չէ» — լինում են սխալմունքի
դեպքեր:

Յերկրորդ ստուգումը տեղի յե ունենում
արդեն տանը, վորտեղ սիմուլիանտը՝ «իրեն
վարքով կարող է ցույց տալ, վոր խաբել է բժ-
հանձնաժողովին»:

Յենթադրենք, վոր նրան պատվիրւած է
յեղել ինչ վոր բուժում, իսկ նա չի կատարել.
ինչ պիտի այս ցույց տա, այն, վոր նա կամ
գիտակից չէ, կամ չափազանցել է իր հիվան-
դութիւնը:

Սիմուլիացիայի դեմ կռիւն համար տան
հսկողութիւնը պիտի համարել ամենից ոգտակար
միջոցը, բայց ստուգել տանը բոլոր հիվանդնե-
րին, իհարկե անհնար է. դրա համար այս ստու-
գումը կատարւում է ջոկելով:

Վերահսկիչները ջոկում են ստացած տե-
ղեկութիւններէ 10—15 ատկոս: Այս ջոկումը
չպիտի պատահական բնույթ կրի, թե չէ նա
նպատակին չի հասնի:

Ընկերակաւն վերահսկողութիւն

Բացի հավատարմատար բժիշկների տնային
այցելութիւններէ, տեղերում բուժ. մարմին-
ների ու ապգանձարկիցների ներկայացուցիչնե-
րից հիմնւում են հանձնաժողովներ, վորոնք հի-
վանդների հետազոտում են կատարում, սիմու-
լիացիայի դեպքեր հայտնաբերելու համար:

Բայց այդ հետազոտութեան արդիւնքները
շատ քիչ յեղան ապահովագրական փորձն ափելի
խորն է համոզում, վոր սիմուլիացիայի դեմ

պիտի կռվել վոչ միայն բժ. հանձնաժողովներով
կամ բժ. վերահսկիչի հսկողութեամբ, այլ այդ
աշխատանքը պիտի տանել նաև, այսպէս կոչված,
«ընկերական վերահսկողութեամբ», յերբ ապա-
հովազրվածներն իրենք ցույց են տալիս ապ-
գանձարկղին չարաշահութեան ու սիմուլիա-
ցիայի դեպքեր:

Ինչպէս այդ պիտի կիրառել կյանքում և
ինչ կստացվի դրանից, ցույց կտա ժամանակը,
քսկ այժմ պիտի զբաղվել ընկերական վերա-
հսկողութեան կազմակերպումով:

Նա կարող ե կատարվել ինքնակամ, յու-
րաքանչյուր միութեան անդամի, յուրաքանչյուր
ապահովագրական գործչի միջոցով:

Ահա «ընկերական վերահսկողութեան» աշ-
խատանքի մի քանի դեպքեր: Ռիբինսկ քաղաքի
գարեջրի պահեստի բանվոր Խոխլովը վորոշեց,
վոր վատ չեւ լինի «հիվանդանալ». գանգատվեց
բժշկին կրծքի ցավից, աչքերի սևանալուց և
ամենորոյա փորահարկից:

Ստանալով հիվանդութեան թերթիկը, նա
մնաց աշխատանքի մեջ: Պահեստում վոչ մի
խոսք, աշխատում եր, կարծես վոչինչ չեւ պա-
տահել: Աշխատանքից ազատելու ժամանակը
լրացավ և Խոխլովը գնաց գրասենյակ, վոր-
պեսզի հիվանդութեան թերթիկը ստորագրեն.

«Թող դու յիղրայր, այդ գործը. հիմարութեուն
մի անի», — պատասխանեցին նրան: Սակայն
Խոխլովը առանց նրանց ստորագրութեան յուր
գնաց, ինքը ձեռք քաշեց հաշվապահի տեղ: Կո-
միտեն հաստատեց և Խոխլովը դրամները ստա-
ցավ սոցապգանձարկղից: Նույն ժամանակամի-
ջոցի համար ստացավ նույնպէս իրեն աշխա-
տանքի վայրից: Այդ մասին իմացան ընկեր-
ները և հայտնեցին գանձարկղին, վոր նրան
պատասխանատվութեան յենթարկեն: Միթե այս
դեպքը կրկին մի անգամ չի ապացուցում, վոր
իրենք ապահովագրվածները պիտի մասնակցեն
սիմուլիացիայի դեմ կռվին:

Սոցիալական ապահովագրութեան պրոպագանդան

Քանի վոր սիմուլիացիան մեծ մասամբ
արդունք ե հանդիսանում ապահովագրական
անգրագիտութեան և ապահովագրվածների ան-
գիտակցութեան, նրա դեմ կռվելու գլխավոր
գնեքը պիտի համարել ապահովագրական պրո-
պագանդան: Այդ նպատակի համար պետք կգան
կինո նկարներ, դասախոսութեուններ, բանվորա-
կան բազմամարդ ժողովներում զեկուցումներ,
գրույցներ և բացատրութեուններ, թե ինչպիսի

ձևաւ են հասցնում ապահովագրական գործին սիմուլիանտները: Լուսավորութեան ձգտումը մեծ է: Առողջապահութեան մասին դաստիարակութիւնները գրավում են ունեկնդիրների մեծ բազմութիւնը: Ինչո՞ւ նույնը չողտագործել ապահովագրական պրոպագանդայի համար:

Պատի լրագիրներ

Ապահովագրականների մեջ ապահովագրական լուսավորութեան տարածելը, ապահովագրականների անտեղի ծախսերին վերջ տալու համար իհարկե անհրաժեշտ է և մեծ ոգուտ կարող են բերել և պատի լրագիրները: Այստեղ կարելի յետ հրատարակել և կեղծիքների անհրաժեշտ հայտնաբերված դեպքերը: Այսպիսի միջոցը կարող էր սիմուլիանտի հույսը կտրել, իրեն գործի հաջողութիւնից ու նպատակին հասնելու ձգտումից:

Յուցադրական դասարաններ

Զամասկվորեցիկ շրջանային կոնֆերանցիան տալարկում է քաղաքներում հիմնել ցուցադրական դատական պրոցեսներ թերթիկավորներէ և քեֆի համար ման յեկողների, սիմուլիանտ-

ների և նրանց ոգնողների դեմ: Այս միջոցը կարող է գրավել բանվորների հոծ մասսան և ցանկալի յետ հաճախ կիրառել, քանի վոր նա ունի դաստիարակչական նշանակութիւն: Մոտ ժամանակներս ժիտովորի 200 գործարանային բանվորները, յուրաքանչյուր ամիս հիվանդացել են 300 որ: Ապահովագրական գանձարկը այդպիսի մեծ թվով հիվանդների պատճառը պարզելիս, այդ գործարանում հայտնաբերել է հիվանդ ձեացող սիմուլիանտներ: Նրանցից մեկը ունեցել է սեփական կոշկակարանոց և հաճախ հիվանդացել է: Այդ բանվորի դեմ ապահովագրական գանձարկը միութեան հետ միասին դատ են բացել, վորը վորոշել է սիմուլիանտին զրկել գանձարկից և բուժբաժնից ամեն տեսակ նպաստ ստանալուց ու հեռացնել նրան միութեանից յերեք ամսով: 1924 թ. աշնանը Յարիցին քաղաքի „Ընկած Հերոսներ“ ակումբում դատվում էին սիմուլիանտ բանվորները: Գործը սկսվում է այսպես: Դատարանի նախագահը կարդում է մեղադրական յեզրակացութիւնը, վորտեղ ցույց է տալիս բանվոր դատակարգի նվաճումները, ապահովագրակի կարևորութիւնն ու դերը և սուտ հիվանդ ձեացող մարդկանց անթույլատրելի վարմունքը: Դատարանի առաջն են 2 բանվոր և մի բանվորուհի:

Ապգանձարկղի տվյալների հիման վրա այդ ընկերները շատ կարճ ժամանակամիջոցում հիվանդացել են 64—75 որ: Ինչպես ցույց են տվել վկանները հիվանդությունը միշտ զուգադիպել է աշխատավարձ ստանալու որին և տեղի է մի շաբաթ ու ավելի: Հարցաքննելով վկաններին, լսելով մեղադրողի և պաշտպանի ճառերը դատարանը վորոշել է յերկու բանվորներին տեղի լրագրի միջոցով հանդիմանություն անել, իսկ բանվորուհուն՝ բանվորական ծագումն ունենալու պատճառով հեռացնել միությունից ու արձակել աշխատանքից:

Բանդորակիցներ

Ապահովագրական մարմինների աշխատանքը բանվորների ու ծառայողների կյանքում առաջնակարգ նշանակություն ունի, մանավանդ վոր ապգանձարկղների գործունեություն մասին թղթակցություններ շատ սակավ են յերեվում կենտրոնական լրագիրներում: Բանթղթակիցները շատ թույլ են կապված սոցիալական ապահովության աշխատանքներին: Ինչո՞ւ բանթղթակցի հեռատես հայոցքը հաճախ չգցել կյանքի և այդ կարևոր կազմակերպությունների վրա, իսկ նրա արդարադատ գրչին՝ ինչու

չգրել „ձեռարիս պաշկերի մեջ“, ինչպես նրա թերությունները նույնպես նվաճումները: Բանթղթակիցն աշաւուրջ պիտի հետևի, վորպեսզի գանձարկղներից նպաստ ստանան միայն իսկական հիվանդները: Անհրաժեշտ է բացատրել առանց կարիքի ապահովագրական միջոցներից ոգտվելու անթույլատրելի և վնասակար լինելը: Նա պիտի իմանա թե արդյոք բանվորները բավականաչափ յուրացրել են սոցիալական ապահովագրական նպատակն ու նշանակությունը և ոգնի նրանց պարզաբանելու մութ հարցերը:

Ընկեր բանթղթակիցներին անհրաժեշտ է հիշել, վոր սոցիալական ապահովագրությունը Հոկտեմբերյան հեղափոխության նվաճումներից մեկն է: Պետք է միշտ զգաստ լինել պահպանելու այդ նվաճումը: Աշխատանքի այս ասպարեզի բանթղթակիցների համար դա մի խնդիր է, վոր պահանջում է բազմակողմանի լուսաբանում մամուլի միջոցով:

Գործարկումների մասնակցությունը
սոցապահովագրության աշխատանքներին

Մ. Ն. Արհ. Միությունների Խորհուրդը
իրեն շրջաբերականով, ուղղած Մոսկվայի ու
նահանգի բոլոր նահանգական բաժիններին,

գալաթիոսացիներին և գործարկողներին, գործի յե կոչում արհեստակցական ստորին բոլոր բշխներին: Պետք է լավացնել հիվանդ բանվորների ապահովումը, պայքարել սիմուլիացիայի դեմ և հասնել առողջ ընկերական վերահսկողության կիրառմանը:

Գործարկողները պիտի ամրացնեն ապագան՝ ձարկիչների ֆինանսական զբաղմունքը, քանի վոր վերջիններս ծանր վիճակում են ապրում: Ապահովագրական վճարների իջեցումը, տնտեսական մարմիններից ունեցած մեծ պարտքերը և ապվճարների անկանոն և ուշացումներով մոծելը մի կողմից և մյուս կողմից այն, վոր ամառային արձակուրդները սկսվելուն պես սովորաբար աճում են նպաստ խնդրողների թիվը, գալիս են ասելու, վոր առանձնապես ամառը անհրաժեշտ է ծրագրված կռիվ մղել սիմուլիանտների դեմ: Պետք է բացատրել բանվորներին ու ծառայողներին, վոր սոցապահովագրության ֆինանսների հիմքերի փոքրումը սպառնում է նպաստների նորմաների իջեցմանը: Գործարկողները ամբողջովին և նույնպես նրանց աշխատանքի պաշտպանության հանձնաժողովները գանձարկիչի լիազորների հետ միասին աշխատանքի վրա պիտի մեծ ուշադրություն դարձնեն, աջակցություն ցույց տալով գանձ-

արկիչին սիմուլիացիայի դեմ կռվելու համար: Գործարանային կոմիտեները կարող են հետեւել հիվանդներին, բռնել նրանց անկանոն կերպով ապահովագրական միջոցներից ոգտվելու մեջ, պատասխանատվության յենթարկել նրանց, կասկածելի դեպքերում տեղեկացնել ապգանձարկիչներին և այդ մասին հայտնել ձեռնարկության բոլոր բանվոր-ծառայողներին: Կեղծողների ու սիմուլիանտների հարցը դնել ընդհանուր ժողովներում, խայտառակել մամուլում կամ նրանց ցուցակը կպցնել աչքի ընկնող տեղում:

Կուսակցական բջիջներ

Սրանք նույնպես կարող են իրենց վրա վերցնել սիմուլիանտների հայտնաբերելի շահագործությունները ստացած արձակուրդի ոգտագործման ժամանակ, կարող են ստուգել հիվանդության թերթիկների և աշխատավարձի մասին տված տեղեկությունների, ճշտությունը կարող են նույնպես հոգ տանել ապահովագրվածների մեջ ապահովագրական լուսավորության մասին զասախոսությունների ու գրականության միջոցով: Նույնպես պայքարի համար ոգտակար կարող է լինել խոշոր ձեռնար-

կություններին կից կուսակցական ու արհեստակցական աշտիվ աշխատակիցներից կազմված ապահովագրական բՆիշները: Գործարանային կոմիտեյի միջոցով սրանք կապված կլինեյին մի կողմից ապգանձարկղի և մյուս կողմից բանվորական լայն մասսայի հետ:

Աւիստանֆի պաշտպանության հանձնաժողովներ

Աշխատանքի պաշտպանության մարմինները պետք է սերտ կապված լինեն ապգանձարկղի բժշկական ու վարչատնտեսական մարմինների հետ: Յենթադրենք մի վորևե գործարանում բոլորովին չեն տվել մասնագիտական հագուստ կամ ժամանակին չեն տվել ձեռնոցներ: Թե մեկը և թե մյուսը վատ կարող են ազդել բանվորների առողջության վրա: Զկա ձեռնոցներ—բանվորի ձեռքերը պիտի վնասվեն, վարի հետևանքով ստիպված պիտի լինենք ազատել նրան աշխատանքից, յերբեմն յերկու շաբաթ և ավելի ժամանակով: Այսպիսով մի դույզ ձեռնոց ժամանակին չտալը գանձարկղի և գործարանի վրա թանգ է նստում: Աշխատանքի պաշտպանությունը մի շարք հարցերի պարզաբանման պիտի նպաստի, քանի վոր կարող է տալ

յուրաքանչյուր դժբախտ դեպքի մանրամասն նկարագրությունը և այդ դեպքից առաջացած հետևանքների մասին ճշգրիտ տեղեկություններ:

Բ ու ժ ա ր ա ն ն ե ր

Ոոշոր ձեռնարկություններում բուժարանները պետք է հիվանդությունների հատուկ հաշվառում ունենան: Այդպիսի հաշվառումը շատ բան կարող է պարզել, որինակ. կա արդյոք ձեռնարկություններում սիմուլացիա, վորքան բավարարե գրված աշխատանքի պաշտպանությունը և նույնպես բժշկական ուղնությունը:

Բժշկական վերահսկիչ Հանձնաժողովներ

Սրանք իրենց աշխատանքով քիչ ոգուտ չեն բերել: Հայաստի յե որինակ, վոր Տուրակի նահանգում խիստ տարածված է սիմուլիացիան, բայց արմատախիլ եր արված Բժշկական վերահսկիչ Հանձնաժողովների լավ գործունեյությամբ և տնային վերահսկողության ուժեղացմամբ, վորտեղ վերահսկիչները հանդիսանում եյին իրենք բանվորները:

Ա կ ու լ բ ն ե Ր

Մոցապահովագրութեան պրոպագանդայի համար առաջին հերթին պիտի ոգտագործվեն ակումբները: Այստեղ պետք է պարբերական դասախոսութիւններ դնել ապահովագրական մարմինների աշխատանքների մասին: Վերջապես ակումբների ծրագրի մեջ պետք է մտցնել յերեկոնների կազմակերպումը «Հարց ու պատասխանով» և սիմուլիանտների դեմ դատեր կազմակերպելը: Յովալի յե, վոր ակումբի գրադարաններում շատ քիչ գրքեր, բրոշյուրներ և պակասներ կան սոցապահովագրութեան վերաբերյալ:

Ապահովագրական գանձարկղներ

Սիմուլիացիայի դեմ արագ ու հաջող կռիւ համար ապահովագրական գանձարկղները իրենց վրա պիտի վերցնեն հրահանգչական աշխատանքը, այն է բացատրել պրոլետարական ակտիվին (բժիշկներին, տեղկոմներին, աշխատանքի պաշտպանութեան հանձնաժողովներին, պատգամավորներին ժողովին և բանթղթակիցներին) կռիւ մեթոդներն ու միջոցները: Յուրաքանչյուր պրոֆաշխատակից, յուրաքանչյուր հիմնարկի վարիչ

պիտի յուրացնի Մոսկվայի ապագա արկղների խորհրդակցութեան նախագահութեան հետեյալ յեղրակացութիւնը. «Սոցիալական ապահովագրութեան գործը, վորպես պրոֆեսիոնալ աշխատանքի մի մաս, պահանջում է մշտական ուսերտ կապ մասսաների հետ՝ առանց սրանց մասնակցութեան, նա անհիմն է»:

Բնակարանային ընկերություններ

Կարծիքներ կային, վոր այս գործին պիտի լծել և մեր բնակարանային ընկերութիւններին, վորոնք կարող և պարտավոր են առանձնապես փոքրիկ տներում հետաքրքրվել իրենց բնակիչների ճիշտ արձակուրդ ստանալով և ստուգել այդպիսիները: 1925 թ. փետրվարի վերջին Մոսկվայի նահանգական Սոցիալական Ապահովագրութեան Կոմիտեն դիմեց բնակարանային ընկերութեան բոլոր ճյուղերին, տնային կոմիտեներին և բոլոր քաղաքացիներին մի խնդրով, այն է անկանոն և շահագիտական նպատակով գանձարկղից ստացած նպաստների բոլոր դեպքերի մասին հայտնել Սոցապ. նահանգ. Կոմիտեին, վորից հետո միջոցներ ձեռք կառնվեն նպաստից զրկելու: Դիմումը վերջանում է այսպիսի խոսքերով՝ «Միայն բոլոր հասարակական կազ-

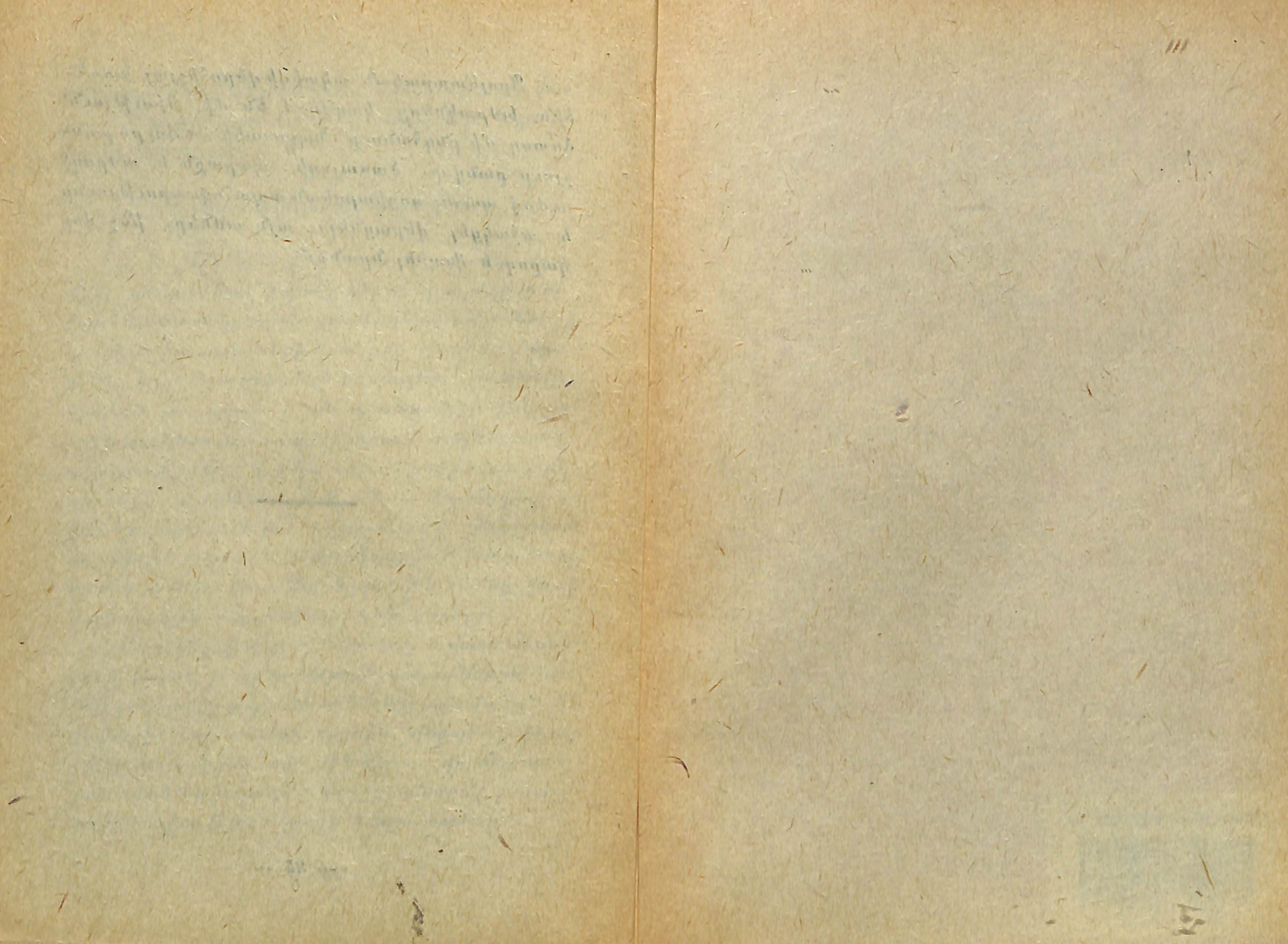
մակերպութիւններն աւելի աշակցութեամբ կարելի յէ կուիել գանձարկղից ապրիւնի նպաստ ստացողներին դեմ»:

Դասընթացներ ու դպրոցներ

Հ. Կ. Արհ. Մ. Խորհրդին կից կամգ.—բաժինը անհրաժեշտ ե գտել կիրառել այսպիսի միջոց: Արհեստակցական կազմակերպութիւններն կուտաշխատանքների ծրագիրը մշակելիս, մըտցնել այդ ծրագրի մեջ նույնպէս ապահովագրական լուսավորութեան աշխատանքը, իսկ գասընթացներում ու դպրոցներում մտցնել պրոֆաշխատակիցների կողմից ապահովագրական խընդիրների ուսումնասիրութիւնը: Ապահովագրական լուսավորութեան տարածումը անկասկած բարոյապէս կազդի ապահովագրված մասսաների վրա ե ավելի գիտակից կը դարձնի նրանց դեպի սոցիալական ապահովագրական գործը:

Ահա ինչպիսի բազմատեսակ աշխատանքներում կարող ե արտահայտվել մասսաների մասնակցութիւնը ապգանձարկղների դրամական միջոցների պահպանման գործին, վորպեսզի իզուր տեղը չը վատնվեն այն միջոցները, վորոնք պատրաստված են իսկապէս կարիք ունեցող բանվորներին ոգնութիւն ցույց տալու համար:

Պրոլետարական ակտիվի վերոհիշյալ առանձին խմբակները կազմում են մի միութիւն՝ ձգտող մի ընդհանուր նպատակի—«Յուրաքանչյուր բանվոր, ծառայողի պարտքն ե ամբողջ ուժով պահել սոցիալական ապահովագրութիւնը ե աշակցել վերացնելու այն ամենը, ինչ վոր կարող ե վնասել նրան»:

ՀՀ Ազգային գրադարան

NL0211338

44. 127

ԳԻՆԸ 30 ԿՈՊ.
